

„A múltról mesélő templom tükröt állít elénk is. Őseink dermesztő hidegben, gyalog vagy kényelmetlen szekéren érkezve töltötték meg a padosorokat. S mi maradt mára?”
▶ **Prédikáló templomok** – 6–7. oldal

„Nem a konfliktusok kezelésére kell koncentrálni, hanem a konfliktusok megelőzése érdekében kell az erőket összefogni.”
▶ **Időszerű egyházpolitikai kérdések** – 6. oldal

„Ha az egyház megújul, azaz visszatér Krisztushoz, mindig van jövője. Az Úr oda ad áldást, ahol szavát, igéjét komolyan vesszük.”
▶ **Válasz mindig aktuális hitkérdésekre** – 7. oldal

„Minket egyenként megmozgatnak. Mind a tizennyolcezer embert! A magyar barakknál csendben gyülekező tömeg.”
▶ **Auschwitzba zsidókkal kell menni!** – 8. oldal

Egyedül a Szentháromság Isten ▶ 2. oldal
Ugrás a biztosba ▶ 3. oldal
„Éretlenség” ▶ 3. oldal
Interjú Kinczler Zsuzsával ▶ 5. oldal
Hit és menedzsment ▶ 5. oldal
Szedhet-e gyógyszert a hívő? ▶ 9. oldal

Új egyházközség létesült

A Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerülete május 10-én, kedden tartotta éves rendes összehívott presbitériumi ülését és közgyűlését a budahegyvidéki evangélikus templomban. Az egyházkerület püspökének, D. Szebik Imrének és a kerület felügyelőjének, Benczúr Lászlónak a jelentését követően került sor Szebik Imre 2006-ban esedékes nyugdíjba vonulásának bejelentésére, valamint – a püspökválasztás és az általános tisztújítás érdekében – a választási jelölőbizottság kiegészítésére. A közgyűlésen a Budai Egyházmegye esperese, Bence Imre jelentette be a – jelenleg kilencven tagot számláló – piliscsabai leányegyházközség önállósulási szándékát, melyet a közgyűlés egy tartózkodás mellett jóváhagyott. A lelkesítő állás kialakításáról, illetve betöltésének módjáról később döntenek.

FOTO: BOTTA DÉNES

Pünkösöd csendes csodái

Tamás-mise a Deák téren

▶ **Lapunkban már „beharangoztuk”, hogy május 15-én Tamás-mise színhelye lesz a Budapest-Deák téri evangélikus templom. Megírtuk, hogy az északi evangélikus testvéreinknél született istentiszteleti forma adaptálása hazai fiataljainknak köszönhető, s hogy az idősebbeknek sem kell megütöknüük a „mise” szó használatán, hiszen Luther is „misézett”, csak épp az áldozati elemet törölte el belőle. Mindenesetre várakozással ültem be pünkösdvásárnap estején a szépen megtelt templom padosrába. Az istentisztelet kezdetéig a modern hangszerekkel kísért alkalmi kórus a taizéi konferenciák énekeit gyakoroltatta a gyülekező hívekkel.**

A szolgálattevők harangjáték után vonultak be Isten házába. Az oltárt mintegy húsz-huszonöt fiatal „öltöztette fel”, akik a mise egész ideje alatt aktívan közreműködtek a sajátos liturgiában. A liturgus lelkész a budavári Balicza Iván volt, a vendég igehirdető pedig a szekszárdi egyházközség pásztora, Sefcsik Zoltán. Lénárt Viktor és Horváth-Hegyvi Olivér mellett részt vállalt a szolgálatban a Déli Egyházkerület püspöke, Gáncs Péter is. Maga a mise öt egységre tagolódott; a bevezető részben a gyónás, illetőleg a liturgia megszokott részét – introitust, zsoltárt, Gloria, Kyrie és Isten dicsőítése – kapott „fiatalos hangszerelést”. (A T. M. Band néven az egész istentisztelet alatt szolgáló énekhar és zenekar különböző gyülekezetek fiataljaiból, kifejezetten erre az alkalomra verbuválódott.)

▶ **Folytatás a 3. oldalon**

Iskolaigazgatókat választottak

Ülésezett az Országos Presbitérium

▶ **A legnagyobb érdeklődésre az oktatási ügyek tarthattak számot az Országos Presbitérium (OP) legutóbbi ülésén, a testületnek ugyanis több evangélikus oktatási intézmény igazgatójának a kinevezéséről kellett döntenie. Az OP tagjai természetesen nem csak ezért találkoztak egymással május 13-án a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának budapesti székházában: az anyagi ügyek tárgyalása, valamint a május 20-án tartandó Országos Közgyűlés előkészítése mellett határozatot hoztak arról, hogy a június 19-i vasárnap offeratóriumát egyházunk az árvízkárosultak megsegítésére ajánlja fel.**

Egyházi grémiumról lévén szó, az ülés kezdetén nem az emberek kaptak szót, hanem Isten igéje szólalt meg. A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke, Ittész János Jn 12,32 alapján tartott áhítatában a keresztre szegezett Krisztust állította a középpontba, kérve, hogy kinek-kinek a személyes és a közösségi életében is a megfeszített Jézus legyen a fókuszban.

A tanácskozást megnyitó D. Szebik Imre püspök tájékoztatta az Országos Presbitériumot, hogy a közelmúltban látogatást tett nála dr. Gulyás Kálmán egyháziügyi államtitkár, és jelezte, hogy a kormány a költségvetési összegek tíz százalékát visszatartja. Ugyancsak érvényes az egyházakra, hogy megváltoznak

a féléves pénzügyi ütemezés arányai. Az elnök-püspök azt is bejelentette, hogy a napokban Bozóki András kultuszminiszter is látogatást tesz egyházunknál.

A napirendi pontok élén az iskolaügyek szerepeltek. Mint arra előterjesztésében a MEE Oktatási Osztályának vezetője, Mihályi Zoltánné emlékeztetett: az ideai tanév végén egyházunk öt középfokú oktatási intézményében jár le az igazgatók megbízatása.

Az Oktatási Osztály által meghirdetett pozíciókra benyújtott pályázatok alapján a presbitérium – az eddigi igazgatók munkáját megköszönve – jóváhagyta, hogy a Budapest-Deák Téri Evangélikus Gimnáziumban a hat évre szóló megbízást Gadóné Kézdy Edit kapja.

A Fásor új igazgatója – dr. Tárnok Dezső megbízási szerződésének lejártával – dr. Ódor László lett. A presbitérium úgy döntött, hogy Roncz Béla személyében az eddigi igazgató állhat az Evangélikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnáziuma és Kollégiuma élén. A testület újra Ónodi Szabolcsot választotta meg a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium igazgatójának, miként a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnáziumban is az eddigi igazgató, Tar Jánosné kapott bizalmat újabb hat esztendőre.

Az oktatási ügyekről szóló beszámoló köszönetnyilvánítással zárult. Az Országos Presbitérium tagjai elismeréssel szóltak a középfokú evangélikus oktatási intézmények vezetőinek és pedagógusainak – az érettségi körüli mizériák közepette tanúsított – helytállásáról.

Az ülés folytatásaként Illés Kamilla gazdasági igazgató az anyagi kérdések – a 2004-es zárszámadás, valamint a néhány ponton szükséges költségvetésmódosítás – ismertetésére tért rá.

Az összejövetel végén a résztvevők egyperces néma főhajtéssal adóztak a néhány napja elhunyt teológiai professzor, dr. Pröhle Károly emlékének, majd arról határoztak, hogy nyilatkozatban kéri a gyülekezeteket: a Szentháromság ünnepe utáni negyedik vasárnap offeratóriumát az árvízkárosultak javára ajánlják fel.

■ **GAZDAG ZSUZSANNA**

Csővári reprodukció

▶ **Pünkösdhétfő óta a karzaton új padosor, a megújult oltártérben pedig megújult oltárkép fogadja a csővári evangélikus templomba betérőt. Mindez közvetve-közvetlenül egy betörőnek is „köszönhető”...**

Nagy volt az izgalom és a döbbenet egy évvel ezelőtt a Cserhát hegységben fekvő hétszáz lelkes evangélikus községben. Április 22-éről 23-ára virradóra betörték a templomba, és ellopták az ismeretlen mester által 1875-ben készített oltárképet. Noha a festmény máig nem került elő, D. Szebik Imre püspök az ideai pünkösdhétfőn mégsem egy teljesen új oltárképet szentelt fel, hanem egy „régiját”. A festmény természetesen új, hiszen – a megbízás elnyerése után – Derdák Éva festő-restaurátor az elmúlt hónapokban készítette el. Ugyanakkor mégis „régiját”, mert az ellopott eredetinek a másolata.

Nehéz dolga volt a művésznek, amikor eleget tett a gyülekezet kívánságának – idézte fel a mű születésének történetét Harmati Béla László, az Evangélikus Országos Múzeum igazgatója, akitől szintén szakmai segítséget kértek az egyházközség képviselői. A Jézusnak és a samáriai asszonynak Jákob kútjánál folytatott beszélgetését megörökítő oltárkép eredetijéről ugyanis csak egyetlen fényképfelvételt találtak, és azt sem szemből készítették. (Derdák Éva elárulta, hogy digitális technikával, egy számítógépes program segítségével „egyenestették ki” a fotográfiát.)

Nem véletlen, hogy egyházunk elnök-püspöke is az oltárkép témáját adó ige-

helyet választotta igehirdetésének alapjául. Jn 4,4–42 alapján rámutatott, hogy miként Krisztus a samáriai asszonynak is a szívébe látott, úgy ismer bennünket is. Helyes mederbe akarja terelni a mi életünket is. „Egy látható életünk van – emelte ki Szebik Imre –, amely a láthatatlanban jut teljességre. Az igazi élet pedig azon múlik – tette hozzá a püspök –, hogy Jézussal élünk, vagy nélkülük.”

A zsúfolásig telt templomban az evangélium után a zene és az ének kapta a főszerepet. A csővári és a rádióúton kívül Hegedűs Zsuzsanna református lelkész is énekelt. Az istentisztelet és az azt követő közgyűlés lezárásaként köszöntések sora hangzott el. Az ötszázharminc fős csővári anya- és a háromszázhuszonkét tagú penci leánygyülekezetre, valamint lelkészük, Fischl Vilmos életére – többek között – D. dr. Harmati Béla nyugalmazott püspök kért áldást. Osztozott a közösség örömeiben Harrach Péter, a térség országgyűlési képviselője, a Parlament alelnöke is, Bánffy György Kossuth-díjas színművész pedig Babits Mihály Jónás könyve című költeményének egy részletével örvendeztette meg a jelenlévőket.

■ **G. Zs.**

▶ **Oltárképrejtvényünk a 3. oldalon**

SEMPER REFORMANDA

retetének legnagyobb mélységeit. Hiszen éppen azért teremtett minket, hogy megváltozzon és megszenteljen; és miután ne-

künk adott és ránk költött mindent, ami mennyen és földön van: Fiát és Szentlelkét is nekünk adta, hogy velük magához vonjon minket. Mert ahogyan fentebb magyaráztuk: mi sohasem érnénk el azt, hogy megismerjük az Atya jóságát és kegyelmét, ha nem ismertetné meg azt az Úr Krisztusban, aki atyai szívének tükré, akin kívül csupán hangos és félelmetes bírót látunk. Krisztusról pedig nem tudhatnánk, ha a Szentlelkét ki nem jelentené.”

▶ **Luther Márton: Nagy káté (Pröhle Károly fordítása)**

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

1%

Technikai szám: 0035

www.evangelikus.hu

É L Ő V Í Z

A szeretet ereje

Az áprilisi médiaműhely fesztett tempója után szerettem volna lazítani egy kicsit, ezért vasárnap reggel bekapcsoltam a tévét, hogy megnézzek egy rajzfilmet. A sok, gyermeklelket romboló, agysejtet ölő „alkotás” között rábukkantam egyre, amely a kanapéhoz ragasztott, és amelyet elbűvölve figyeltem. Ebben is voltak szörnyek, rossz emberek, ármány, varázslat, de mindemellet szívem melengtően emberi volt. Nem szerepeltek benne a klasszikus értelemben vett nagy hősök, csak egy gyenge, törekeny kislány, aki egy dologgal lett úrrá az ellenséges erőn: őszinte, tiszta szeretettel.

A szeretet nem csupán keresztényi kiváltság, hanem univerzális parancs, amelynek engedelmeskedve sokkal szebb és teljesebb életet élhetünk. Jézus így mondja: „Új parancsot adok nektek, hogy szeressétek egymást: ahogyan én szeretlek titeket, ti is úgy szeressétek egymást!” (Jn 13,34)

Miért olyan nehéz e szavak szerint élni? Miért acsarkodunk egymásra? Miért egy rajzfilmet látva kell rádöbbennie az embernek arra, hogy a mai világban a szeretet szó jelentése degradálódott, és szinte semmit nem jelent a számunkra? Miért egy rajzfilmbeli kislány cselekedeteit látva állunk csak meg egy pillanatra, és gondolkodunk el azon, hogy milyen lelki nyomorban élünk?

Persze mi egy kicsit sem hasonlítunk Jézusra, de még a rajzfilmbeli kislányra sem. Nagyon sokan az aranyat választanának közülünk ahelyett, hogy életüket kockáztatva egy barát segítségére siesse nek. Számunkra a barátság, a szeretet szavak üresek, közhelyszerűek, és bárkinek bármikor odavetjük őket, mint egy rongyot. Eszünkbe sem jut, hogy a szeretet varázsszó lehet, és sok esetben ki sem kell mondani, mert érezzük – vagy érezzük nekünk kellene –, hogy jelen van.

Vajon képesek lennénk-e odaadni az utolsó morzsányi gyógyfűves sütniket a barátunknak, annak dacára, hogy azt más, „fontosabb” személynek tartogatjuk? Vajon képesek lennénk-e bízni, hinni abban, hogy ahonnan ez jött, onnan több is jön majd még, ha szükség lesz rá? Vajon képesek vagyunk-e egyáltalán szeretni? Még csak nem is úgy, ahogyan azt Jézus kérte tőlünk. Csak úgy egyszerűen, a magunk módján, de igazán tiszta szívből. Csak úgy a magunk módján, de mindenféle elvárás nélkül. Csak úgy a magunk módján, megáért a pusztázó érzésért, amely ha igazi, melegséggel tölt el testet-lelket egyaránt.

Eszembe jutnak Goethe szavai: „A szeretetnek éppen az a tragédiája, / hogy akit szeretünk, ritkán adja fenntartás nélkül a szívét, / aki pedig minket szeret, azt gyakran mi nem tudjuk szeretni. / Ezért hát szeress mindenkit, senkit meg ne vess, / Mert szerethet Téged az is, akit Te nem szeretsz.”

Jézus és a rajzfilmbeli Chihiro így élt. És mi?

■ CZAKÓ KRISZTA

Az Országos Presbitérium május 13-án tartott ülésén határozatban kérte gyülekezeteinket, hogy a Szentháromság ünnepe utáni negyedik vasárnap (június 19.) offertóriumát az árvízkárosultak megsegítésére ajánlják fel, és az egyházmegyei pénztárakon keresztül küldjék el a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet számára.

Közgyűlés

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Közgyűlése 2005. május 20-án, pénteken délelőtt 10 órakor tartja ülését a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának székházában (Budapest XI., Magyar tudósok körútja 3.).

Az ülés nyilvános, mindenkit szeretettel várunk.

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE – 5MÓZ 6,4–7,14–15

Egyedül a Szentháromság Isten

Nagyon kevés dolgot értünk igazán, a többit elhiszük, elfogadjuk, tudomásul vesszük. Például az olvasók hány százaléka érti teljes egészében a számítógép működését, amelynek segítségével ez az újság, benne ez az igehirdetés készült? De elfogadjuk, hogy vannak, akik értenek hozzá, ismerik a működését, hiszen a legkorszerűbb, legbonyolultabb gép is csak emberi alkotás. És a számítógépet kitaláló ember működését, emberi agyunk működését megismerhetjük-e emberi agyunkkal?!

Ha a saját működésünket sem ismerhetjük meg igazán, akkor milyen alapon remélhetünk és követelhetünk, hogy Isten tökéletesen megismertesse velünk, ahogyan ő „működik”? Hiszen ő végtelenül az általa alkotott emberi értelem felett áll! Nem tudjuk megmagyarázni, legfeljebb képekkel úgy-ahogy kifejezni, valamennyire körülírni, hogy mit jelent ez: Isten lényegében egy, de személyében három. Az Atya, Fiú, Szentlélek nem részei Istennek, de nem is különféle megnyilvánulásai, mert ő mindig a maga tökéletes egységében nyilvánul meg. Így is szokták titkát szemléltetni: a jég, a víz, a gőz mennyire különböző megjelenésű, hatású, mégis mindannyiszor H₂O. Nyilvánvaló, hogy ez is csak nagyon távolról emlékeztet Isten valóságára.

Még egyszer: a három egy, és az egy három. Meg lehet ezt magyarázni?

Meg lehet érteni? És ha csak körülírni, érezni lehet, akkor már biztos, hogy nem igaz? A zsidók és a muzulmánok, az unitáriusok és a Jehova tanúi – minden nem elhanyagolható különbségük ellenére – megegyeznek abban, hogy elvetik a Szentháromságról szóló tanítást. Mégpedig elsősorban abból a megdondulásból, hogy Jézus minden rendkívüli képességével, tanításával együtt is csak ember, csak teremtmény. Ezenkívül még azt is tanítják, hogy a Szentlélek nem lehet személy, hanem csak Isten hatalma. Mivel a Szentháromságról szóló tanítást nem tartják ésszerűnek, úgy gondolják, hogy az ő hitük sokkal közelebb áll Isten valóságához. – Ezzel szemben azt kell mondanunk, hogy ha valami meghaladja az emberi értelmet, akkor csupán ezért még nem biztos, hogy értelmetlen. Csak az isteni kinyilatkoztatás lehet a biztos iránytű.

Annak szemléltetésére, hogy milyen küzdelmet jelentett a Szentháromságról szóló tanítás elfogadása, figyeljünk egy kicsit a legkritikában idézett, eléggé háttérbe szorult harmadik egyetemes hitvallásunkra. Az Athanasiusi hitvallás Athanasius alexandriai püspök (meghalt 373-ban) nevét viseli, végleges formáját azonban a kalcedoni zsinat (451) után nyerte el: „Mert amiképpen a keresztyén igazság arra késztet, hogy mindegyik személyt külön-külön Istennek s Úrnak

is valljuk, ugyanúgy az egyetemes keresztény hit nem engedi, hogy három Istenről vagy Úrról beszéljünk.” (19.)

Izrael népe a pusztai vándorlás idején még nem tudhatott a második személy, a Fiú majdani eljövételéről és a Szentlélek kitöltéséről, tehát a Szentháromságról szóló tanításról sem. Hitük persze erőteljesen különbözött a körülöttük élő népekétől, mégpedig abban, hogy az egyetlen, igazi Urat kellett imádniuk. De nem csupán imádniuk kellett – ez szintén jellemző különbség –, hanem szeretniük is. A Megváltó ezt mint első és nagy parancsot tette minden követője számára kötelezővé: „...szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből.” (Mk 12,30) Annak a félreértésnek az elkerülése végett pedig, hogy isten- és ember-szeretet egymástól elválasztható, rögtön a másodikikat is hozzátette: „Szeresd felebarátodat, mint magadat.” (Mk 12,31) Sőt még azt is, amire különösen gyónási, úrvacsorai liturgiánk figyelmeztet: „Nincsen más, ezeknél nagyobb parancsolat.” (Mk 12,31)

A harmadik személy, „a Pártfogó pedig, a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, ő tanít majd meg titeket mindenre, és eszettekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek” (Jn 14,26). A nagy parancsot is eszünkbe juttatja, és nem csak az Úr szent vacsorájának vétele előtt. Vagyis a Szentháromság Isten iránti szeretetet és a felebarát, a

A VASÁRNAP IGÉJE

másik ember iránti szeretetet. Még az azok irántit is, akik mindenáron meg akarják érteni a Szentháromságról szóló tanítást, és ezért nem tudják elfogadni. Még az azok irántit is, akik nem is akarják érteni, és ezért eszükbe sem jut elfogadni. Azokat pedig, akik nem félnek bevallani, hogy bár nem érthetik, de meghajolnak a felfoghatatlan előtt, most is így figyelmezteti: „Maradjanak a szívében azok az igék, amelyeket ma parancsolok neked.” (5Móz 6,6)

■ SZENTPÉTERY PÉTER

Imádkozzunk! Mindenható és irgalmas Atya, Fiú, Szentlélek Isten! Hogyan is tudnánk méltóképpen hálát adni teremtedért, megváltásodért, megszenteléséért?! Hiszen „...nem méltó az ember, hogy nevedet kimondja” (Assisi Szent Ferenc: Naphimnusz). Vágyódnak hozzád, mert te teremtettél, te váltasz és szentelsz meg bennünket. Csak általad érhetünk célhoz, amely, aki te magad vagy. „Színed elé tart mind e földi lét / – Próbás viharban-éj-jelen ki véd? / Szép, új világod hozd el, Istenünk, / Szentháromság, erőddel légy velünk!” (EÉ 253,4) Amen.

Oratio œcumenica

Szentháromság egy igaz Isten! Hálaadó szívvel állunk meg színed előtt akkor, amikor háromságod titkát ünnepeleljük, melyet egyszerűlt Fiad által kinyilatkoztatottál az ember számára. A legnagyobbat adtad nekünk, szeretetedet, önmagad lényegét, mely szent Fiad megváltása által nyilvánvalóvá lett a világ számára. Az ebben való hit és remény legyen a mi erőnk, amikor hozzád imádkozunk. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet] Urunk, hallgass meg minket.

Add, hogy nyitott legyen a szívünk, a lelkünk és az értelmünk igéd meghallására. Kérünk, növeld hitünket, erősítsd

reménységünket, és tedd teljessé szeretetünket, hogy felismerjük: te vagy az egyetlen és igaz Isten. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet] Urunk, hallgass meg minket.

Kérünk, bátorítsd lelkünket, hogy mindazt, amit hallunk rólad, tovább tudjuk adni családunk tagjainak, szereteteinknek, barátainknak. Kérünk, őrizd az evangélium tanítását szívünkben, hogy lelkünk mindig éber legyen arra, ami tőled származik. Adj kellő bölcsességet és értelmet, hogy amit kaptunk a keresztség szentségében, azt a Szentlélek megvilágosító ereje által elfogad-

juk, befogadjuk, és élni tudjunk általa akarodod szerint. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet] Urunk, hallgass meg minket.

Add, hogy nemzetünk lelkileg újjá-szülessen; ébredjen fel a hit világosságára, és cselekedje annak igazságát. Éreztesd üdvözítő kegyelmedet népünkkel, hogy csak az egyedül igazat, téged kövessen és szolgáljon, ne azt, ami kárhoz vezet. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet] Urunk, hallgass meg minket.

Erősítsd a szolgálatban Imre, János és Péter püspökünket, a lelkeseket; az ige hallgatóit pedig tedd készségessé a hal-

lásra és az abból fakadó cselekvésre. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet] Urunk, hallgass meg minket.

Védj bennünket a bajtól, a betegségtől, a szenvedésben légy erőnk és kőszikánk, hogy lelkünk erősebb legyen a fájdalomnál. Vigasztaló szereteted gyógyítsa beteg testvéreinket, és erősítse az őket ápolókat. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet] Urunk, hallgass meg minket.

Szentháromság egy igaz Isten! A te képmásodra teremtettél minket. Add, hogy ez kitezsegyen földi vándorpályánkon mindannyiunk üdvösségére az Úr Jézus Krisztus által. Amen.

ISTENTISZTELET ÉS ... 2.

Istentisztelet és kegyesség

A liturgikus istentisztelet fogalma és jelentése viszonylag letisztult. Hétköznapi értelemben az egész gyülekezet liturgikus cselekményét, ünnepét jelöli. Az istentisztelet a gyülekezet hite válik láthatóvá ének, imádság, ige és úrvacsoravétel formájában.

Hogy mit is értünk ma kegyesség alatt, azt ezzel szemben sokkal nehezebb megfogalmazni. A köznyelv a kegyesség szót legtöbbször a megjártszott vagy túlerőltetett vallásosság megjelenésére használja, így annak pozitív jelentéstartalma rejtve marad. Pedig a szó eredeti jelentése: istenfélelem, azaz az Isten jelenlétében folytatott életvitel. Az utóbbi évtizedekben a spiritualitás fogalmának a kegyesség szó helyett való használata egyre elterjedtebbé vált. A legtöbbször azonban spiritualitás alatt valamiféle belső, lelki folyamatot vagy érzületet, esetleg keleti vallási technikákat értenek. Az új kifejezés tehát inkább csak növelte a bizonytalanságot a kegyesség mibenlétét illetően.

A kegyesség/spiritualitás konkrét megvalósulásának mikéntjét tehát bizonyos homály fedi. S ez a bizonytalanság csak fokozódik, ha a kegyességről az istentisztelet kontextusában kell gondolkodni.

Először álljon itt egy rövid mondat a Krisztus születése utáni 3–4. századból,

éli az életét. Antonius ezt így fogalmazta meg: „Bárhova mész, mindenütt tartsd szem előtt Istent.” Szavaiban az a zsidó-keresztény hittapasztalat tükröződik vissza, hogy Isten mindenütt jelen van. A 139. zsoltár felismerése csendül itt meg (mely akár félelmet is ébreszthet), miszerint Isten szüntelenül látja, tudja, hogy merre indul, mit gondol az ember. Nincs olyan zuga a világnak és az emberi életnek, ahová ez az isteni pillantás be ne hatolna. Ez a zsidó-keresztény életvezetés forrása: Isten mindenütt jelen van. Antonius erre a mindenütt jelen lévő, mindent figyelő Istenre irányítja a hétköznapi életet is a figyelmet.

A kegyes ember másik jellemzője a Szentírásról és a kinyilatkoztatásról való foglalkozás. Tettei, szavai mintegy a Bibliából születnek. Ahogyan Antonius mondta: „Amit tetszel vagy amit mondasz, arra keres tanúbizonyosságot a Szent Írásokban. Ha pedig valahol letelepszél, onnan ne távozz el könnyen. Erre a három dologra figyelj, és megtalárod az üdvösséget.”

Antonius (körülbelül Kr. u. 251–356) három válasza a kegyes ember három legfontosabb ismertetőjegyét rajzolja elénk. Az első Isten jelenlétének tudatosítása. Az a kegyes ember, aki mindenütt számol Isten jelenlétével, aki Isten jelenlétében

LITURGIKUS SAROK

A kegyes ember harmadik ismertetőjegye a saját hivatásban, környezetben való kitartás-megmaradás. Az a kegyes ember, aki társadalmi, geográfiai, szociális helyzetét Istentől kapott ajándékként éli meg, s ezért azok mellett, azokban hűségesen kitart. Antonius ezt ebben a mondatban sűriti össze: „Ha pedig valahol letelepszél, onnan ne távozz el könnyen.”

Izrael számára a hosszú pusztai vándorlás Kánaán földjén ért véget. Ezt az országot kapták lakóhelyül az őket éjjelnappal vezető Istentől. Ez a föld ezért számunkra Isten gondoskodásának, jóságának fizikailag is megtapasztalható jele volt. Tehát az az otthon, az a környezet, az a hely, ahol élünk, Istentől készített hely a számunkra. Antonius szerint ahol és amire elhívtunk, ott és azt kell tovább művelnünk és őriznünk (1Móz 2,15). A remete szavai az egy helyen maradásról különös aktualitással bírnak egy olyan korban, amely szüntelenül a mást és mindig az újat keresi.

■ PERCEZ SÁNDOR

Pünkösöd csendes csodái

◀ Folytatás az 1. oldalról

A második rész „imádságjárás” néven zajlott. Ennek során – a templom különböző pontjain – többféle tevékenységre nyílt alkalom. Az imaoltároknál például imádságkéréseket lehetett papírra vetni, melyek közül néhány belekerült az általános könyörgő imádságba, míg a többi egy imaközösség ígerte hordozni a hét folyamán. Aki igényelte, lelkigondozóval vihette Isten elé imádságban személyes problémáit. A főoltárnál a hivatásukban megerősítésre vágyókat fogadták a lelkészek, a keresztlőkönél pedig keresztségükre emlékeztető, megerősítő áldást kaphattak az oda járulók. Volt lehetőség gyertyagyújtásra és csendes meditatálásra is. Mindeközben a gyülekezet a taizéi énekekből énekelt.

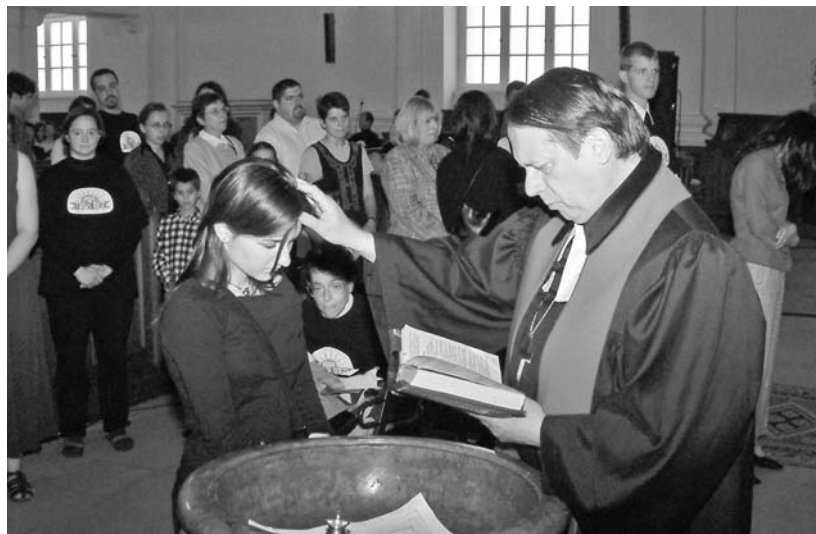
A közel egyórás imádságjárás után következett az igehirdetés. A vasárnap két lekiójtát fiatalok olvasták fel, majd Jn 14,23–27 alapján szólt az ige pünkösöd csendes csodájáról. Karácsonykor Isten emberré lett Jézusban, húsvétkor kereszthalált halt értünk, pünkösödkor pedig a Szentlélek által egészen közel jött az emberhez: a szívünkben akar „szállást készíteni”. Ez Isten pünkösödi csendes csodája – hangsúlyozta Sefcsik Zoltán, hozzátéve, hogy bár a megújulást a külsőségektől remélik, Jézus bebocsátást kér. A teremtő és megváltó Isten kopogtat mindenki szívén, ő akar nálunk lakni. Szívünk ajtaja viszont csak „belülről nyitható”...

A Tamás-mise csúcspontja az úrvacsora kiosztása, a közösség megélése volt: közösség Jézussal, közösség egymással. Sok fiatal járult az oltárhoz – köztük a Mevisz Bárka csoportjának keresek székes mozgássérült fiataljai –,

de szép számmal jöttek idősebbek is; ez a „generációk közösségvállalására” mutatott.

Az istentiszteletet lezáró áldás és a „zarándokének” csak a templomi rész

befejezését jelentette, mert utána még hosszú beszélgetés, ismerkedés folyt a gyülekezeti teremben. Legközelebb október 23-án 18 órakor lesz ismét Tamás-mise a fővárosban.

BOTTA DÉNES FELVÉTELEI

Szubjektív

Elvegyülve a Tamás-misé követő együttlétben beszélgetők között, a tudósító a következő véleményeket gyűjtötte csokorba.

Balicza Iván, a mise liturgusa különösen azt emelte ki, hogy ennek az alkalomnak a megvalósítását nem lelkészek szorgalmazták, hanem külföldön járt evangélikus fiatalok. Ők kezdték el a szervezést, és végezték nagy átéssel a szolgálatot. Ötletesen, gördülékenyen valósítottak meg mindent.

Gáncs Péter püspök elsősorban a mise lelkesége miatt támogatta örömmel az ifjúság kezdeményezését. Számára örömteli meglepetés volt, hogy ugyanakkor milyen szép számban vettek részt – és tartottak ki végig – idősebbek is a mintegy két és fél órás együttlétben. „Megmutatkozott, hogy mennyire fontos a személyesség, mennyien igénylik a személyes áldást, megerősítést. Külön

öröm volt a sok mozgássérült jelenléte, ami a Mevisz Bárka csoport munkájának gyümölcse” – mondotta a püspök. (A Tamás-mise offertóriumának felét egyébként a Bárka csoport támogatására ajánlották fel a szervezők.)

Egy magát megnevezni nem akaró ifjú hölgy a mise legfontosabb üzenetének azt tartja, hogy a fiatalok nyitottak az egyház felé. Véleménye szerint sokak számára az egyházhoz, a Krisztushoz való közeledéshez az ilyen alkalomok jelenthetik az első lépcsőt.

Egy egyetemista fiú a prédikációt, illetve a taizéi énekeket emelte ki, a gondolatosság, a tartalmas mondanivaló miatt. Két nyíregyházi fiatal a zenei részét értékelte legtovább a misének, de azt is megjegyezték, hogy az imádságjárás talán túlságosan „zajosra” sikeredett, a jövőben ezt talán figyelemzettebben kellene megoldani.

Sokan kísérték érdeklődéssel ezt a kissé szokatlan, de bensőséges istentiszteletet a gyülekezet idősebb tagjai közül is. Ők azért megjegyezték, hogy szép koráljainkat sem ártott volna beépíteni az istentiszteletbe.

A Tamás-mise alcíme: „a keresők istentisztelete”, de az alkalom valójában mindnyájunk számára nyújtja az (újra) Istenre találás lehetőségét. Adja Isten, hogy – fiataljaink jóvoltából – áldással lehessen egyházunkban ez a testvér-egyházaktól örökölt lehetőség.

Végezetül egy egészen szubjektív megjegyzés. Ezen az estén e sorok írója is ajándékot kapott. Püspöke megerősítő, emlékeztető szavak kíséretében tolmácsolta neki Isten áldását a keresztlőkönél. Annál a kőnél, amelynél – éppen nyolcvan évvel ezelőtt – megkeresztelték. Istennek legyen hála!

■ TÓTH-SZÖLLŐS MIHÁLY

Ugrás a biztosba

„Hitre a gyengéknek van szükségük, akik nem mernek szembenézni az élet realitásával” – mondják cinikusan a magukat felvilágosultnak vélő szkeptikusok. Aki azonban valaha is próbára tette a hitét, az tudhatja, hogy egyáltalán nem gyávaságra vall az Isten ígéreteibe vetett bizalom! Ilyenkor ugyanis el kell engedni a korábban használt kapaszkodókat. Ki meri azt állítani, hogy könnyű Isten cselekedetére várva látszólag tétlennek lenni, amikor utána is nyúlhatnánk a kínálózó lehetőségeknek? Hiszen ilyenkor gyakran sürget az idő, kérdőre vonnak az emberek, szorít a helyzet, de talán még csábító lehetőségek is kínálkoznak.

Isten szeretne megtanítani bennünket a feltétlen bizalomra, hogy ne csak akkor forduljunk hozzá, ha már minden lehetőségünkkel kifogytunk, és kétségbeestünk tehetetlenségünk miatt.

Ezt a bizalmat azonban nem lehet megközelíteni az emberi logika kikapcsolt ösvényén. Hiszen ami logikusan ki-következtethető, ahhoz nincs szükség egy szemernyi hitre sem. A hit nem szereshető meg tapasztalati úton sem. Hogy ez mennyire így van, arra jó példa Isten pusztában vándorló népe, amely a számtalan átélt csoda ellenére is hitetlen és bizalmatlan maradt Isten iránt. Hogyan lehet bízni Istenben? Sajnálatos módon nincs recept a hitre. Nem mondhatjuk, hogy tedd ezt és ezt, és akkor bizni fogsz az Úrban. A hit titok.

Talán többen hallották már az olvasók közül a „bungee jumping” elnevezésű extrém sportról. Ennek gyakorlóit egy szédítően magas szikláról vagy hídról ugranak le úgy, hogy csak egy vékony gumikötél rántja őket vissza a zuhanás végén. Aki először próbálja ki ezt az ugrást, azt nem lehet meggyőzni észérvekkel arról, hogy nem veszélyes, amire készül. Nem nyugtatja meg őt, hogy milyen nagy a gumikötél szakítószilárdsága, nem győzik meg az arról szóló statisztikai adatok, hogy alig történt még halálos baleset a hajmeresztő mutatvány miatt. Az sem bátorítja a próbát tevőt, ha kiáll a sziklafal szélére, és barátokzik a szédítő mélységgel. Az ugráshoz bizalom szükséges.

A hit ugyanilyen ugrás, csak ez esetben Isten ígérete helyettesíti a gumikötélet, annak szakítószilárdságát; megtartó erejét pedig az ő személye szavatolja. Aki „kipróbálta” már az Isten iránti bizalmat, az tapasztalatból tudja, hogy ez „ugrás a biztosba”, de aki nem mer Istenre hagyatkozni, annak ez az „ugrás” mindig rémítő marad. A kételkedő szeme előtt csak a mélység tátong, és az, hogy boldognak kell lenni ahhoz, hogy az ember elrugaskodjon a biztonságot nyújtó helyzetből a teljes kiszolgáltatottságba.

Isten azonban azt várja tőlünk, hogy próbára tegyük őt, és megtapasztalásaink alapján alakuljon ki bennünk a bizalom. Ezt a ráhagyatkozást azonban gyakorolni kell. Nem lehet azt mondani: tegnap már bízom Istenben, tehát inentől kezdve ez automatikusan működik majd. Mindig át kell élni azt a pillanatot, amikor az ember képtelen „elrugaskodik” a biztonságot nyújtó dolgok közül, és kiszolgáltatja magát Istennek. Nem könnyű saját akarunk ellenében meghozni a döntéseket, és Istenre hagyatkozni, hiszen ilyenkor félre kell tenni azt a gondolkodásmódot, hogy a saját dolgaimhoz én értek a legjobban.

Emlékszünk az evangéliumi történetre, amelyben Jézus a templom perselyét figyeli. Sorban mennek el mellette a gazdag emberek, akik nagy összegeket dobnak a perselybe, de Jézus szó nélkül hagyja ezeket az adományokat. Egyetlen esetben szólal csak meg, amikor egy özvegyasszony két fillért dob a perselybe. Ez az összeg ugyan jelentéktelen, de Jézus azt is látja, hogy az özvegynek nem maradt semmije, mégis bizalommal odaadta utolsó filléréit is Istennek, kiszolgáltatva magát neki. Ez volt az igazi ugrás a biztosba. Az özvegy a két filléréből nem tudott volna életben maradni, de mivel Istennek adta minden vagyonát, cserébe Isten vállalta a garanciát arra, hogy életben tartja.

Ha ma nem is látjuk Jézust a persely mellett ülni, azt azért tudhatjuk, hogy mindig figyelemmel kíséri, és sohasem hagyja válasz nélkül hitbeli ráhagyatkozásunkat.

■ HORVÁTH MÁRIA

„Éretlenségi”

► Az idén debütált az oktatási tárca által kidolgozott új érettségi rendszer. A sajtóhírekből olvasóink is értesülhettek arról, hogy az átállás botrányoktól sem volt mentes, „vihari” természetesen érintették, érintik az evangélikus középfokú oktatási intézményeket is. Az új követelményekről és a nem várt események nyomán kialakult helyzetről egyházunk Oktatási Osztályának vezetőjétől, Mihályi Zoltántól tudakoztunk.

A korábbi évek gyakorlatától eltérően idén először új, kétszintű érettségi rendszert vezettek be. Ennek lényege, hogy 2005-ben a matúra „egybeesik” az egyetemi, illetve főiskolai felvétellel. Magyarán az érettségizetteknek már nem kell felvételi vizsgát tenniük ahhoz, hogy kiderüljön, bejutnak-e egy felsőoktatási intézménybe, vagy sem.

A gimnáziumok és a szakközépiskolák április 25. és 27. között kapták meg az írásbeli érettségi feladatlapjait, melyeket ettől az időponttól kezdve nekik kellett őrizniük. Amint a hírekből tudjuk, a tételek tartalma sajnálatos módon kiszivárgott. Hogy honnan és miként, az még nincs tisztázva. Az evangélikus iskolákban oktatók ez idáig mindenestre nem jelezték, hogy ez a nem várt szituáció bárhol is megoldhatatlan problémákat okozott volna. Nálunk is ugyanúgy jártak el, mint minden más, nem egyházi iskolában, vagyis sehohol nem ismételtették meg a magyar írásbeli érettségi, és matematikából is csak azoknak kell május 28-án újra nekiveselkedniük a feladatoknak, akiknek ez felvételi tárgy is lett volna, illetve azoknak, akik szeretnék újraírni. A többiek végbizonyítványában érettségi jegyként az év végi matematikaosztályzatuk szerepel. A május 11-én, szerdán tartott történelemvizsga tételeit újranyomták; ezeket az iskolaigazgatók aznap reggel 6 és 7 óra között kapták meg – ezt követően így jutottak el a tételek az iskolákba az írásbeli érettségi minden napján.

A történetek természetesen rossz hatással voltak mind az érettségizőkre, mind a felügyelő tanárookra. Egy amúgy is nagy izgalommal járó helyzetben sokáig többletfeszültség is terhelte a diákokat, ugyanis néhány napig nem tudhatták, hogy újra kell-e írniuk a dolgozatukat. A tanárok számára is többletmunkát jelentett az új felügyeleti rend meg- és átszervezése.

A mostani botrány azzal a tanulsággal szolgál a jövőre nézve, hogy valamilyen módon változtatni kell a tételek kiadásának rendjén. Ezzel együtt a pedagógusok minden tőlük telhetőt megtesznek annak érdekében, hogy az érettségi vizsgák a körülményekhez képest rendben és nyugalomban bonyolódjanak le.

■ G. Zs.

Kránitcz Mihály, Bölcskei Gusztáv és Fabiny Tamás pünkösöd ünnepéről.

A Kossuth Rádió május 13-i, péntek esti *Háttér* című műsorának vendége volt Kránitcz Mihály, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem rektorhelyettese és Fabiny Tamás evangélikus lelkész, az EHE docense. A beszélgetésbe telefonon bekapcsolódott Bölcskei Gusztáv református püspök, a református zsinat lelkészi elnöke is.

► Forrás: Magyar Kurír

Csővári reprodukció

Hogy hány különböző fedezhető fel a két festményen, azt magunk sem számoltuk össze, de rejtvénykedvelő olvasóink bizonyára szeretnék maguktól kitalálni, hogy a Jézus és a samáriai asszony találkozását megörökítő csővári oltárkép közül melyik lehet az eredetiről, és melyik a másolatról készült fényképfelvétel. Lehet tippelni, a megfejtést lapunk következő számában közöljük!

Varadinum

A határon túlról is érkeztek vendégek a partiumi magyarság közelmúltban lezajlott legnagyobb ünnepére, a XIV. Festum Varadinumra. Az egyhetes rendezvénysorozat április 23-án, a városalapító Szent László király ünnepén vette kezdetét Nagyváradon. Az először 1992-ben megrendezett és azóta hagyományossá vált egyházi-társadalmi-kulturális esemény idén a Nagyvárad evangélikus Egyházközség számára is kiemelkedő ünnepi alkalom volt. A szerda délutáni ökumenikus istentiszteleten – amelyen Adorjáni Dezső Zoltán evangélikus püspök hirdette Isten igéjét – ismét együtt voltak a történelmi egyházak helyi képviselői: Tempfli József katolikus megyés püspök, Tökés László református egyházkerületi püspök és a nagyváradi unitárius lelkész, Papp Gy. László.

Az istentiszteleten – Pop Annamária vezetésével – közreműködött a Posticum Ifjúsági Központ kórusa (képünkön), majd Stefán Tiudé gyülekezeti kántor orgonakíséretével ugyancsak Pop Annamária énekelt. Kiss Török Ildikó színművész, a Kiss Stúdió Színház igazgatója maradandó élményt nyújtott a Kinyílt a tavasz, mint egy imádság című összeállításával, amelyben Wass Albert-, Tamási Áron- és Nyírő József-műveket tolmácsol.

A házigazdák nevében Mátyas Attila parókus lelkész köszöntötte a vendégeket, és invitálta a mintegy százötven résztvevőt a nőszövetség által előkészített szeretetvendégségre.

A rendezvénysorozat utolsó napján, május elsején az evangélikus egyházközséget is többen képviselték a Varadinum záróeseményén, melynek során felavatták a nagyváradi születésű, nemzetközi híró szobrászművész, Wagner Nándor egész alakos József Attila-szobrát.

■ CSABAY ÁRPÁD

Új kezdetek pünkösd böjtjében

A gyülekezetépítő Lélek szele fúj Nyíregyházán

► Nem lehet véletlen, hogy a Szentlélek kitöltetésének és az anyaszentegyház születésnapjának ünnepét megelőző tíz napban két új és életképes hagyomány születésének lehettek szem- és fültanúi a gyülekezet megújulásért és lelki ébredésért könyörgő tagjai. Ugyanis ekkor indult útjára két, áltuk már régóta várt alkalom, amely szélesre tárja a kapukat a pünkösd Lélek kiáradása előtt. Az ország második (?) legnagyobb lélekszámú evangélikus gyülekezetében gyülekezetépítő bibliaóra-sorozat kezdődött el, illetve „léleképítő” evangélizációs esték első alkalmaikat tartották pünkösd böjtjében.

Évtizedek óta élő hagyomány, hogy adventben és böjtben, valamint a reformáció ünnepének és az esztendőnek az első hetében is esténként tematikus istentisztelet-sorozatokat tartanak a nyíregyházi nagytemplomi gyülekezetben. De pünkösd ünnepéről és jelentőségéről eddig mintha kevesebb tanítás hangzott volna el, pedig éppen a mi időkben, a Szentlélek korszakában nem nélkülözhetik a hívek a Szentháromság harmadik szemlélyéről és munkájáról való világos, tévnyitásoktól mentes ismereteket.

Az elnökség ezt a gyülekezeti igényt felismerve döntött úgy, hogy pünkösd böjtjében most első ízben vendég igehirdető szolgáljon a Szentlélek munkájáról. A gyülekezeti terem kicsinek bizonyult, ezért a Nyíregyházi Evangélikus Általános Iskola dísztermét töltötték meg május 9-e és 11-e között mindazok, akiket a

Lélek ide „űzött”. Az egyházkerületből meghívott Ittész István érdi lelkész missziós igehirdetés-sorozatában a Léleknek a világban, a gyülekezetben és a hívő emberekben végzett mai munkájáról adott világos tanítást a Szentírás fényében. Isten gyermekei – az országszerte ismert igehirdető személyes hangú biznyságtételeit hallgatva – bizony sok esetben találva érezhették magukat; a Lélek friss szele reménység szerint megújulást hozott a szívekbe. A vendég igehirdető az igazság Lelkének eljövételéről (Jn 16,13), a Lélek szerint való járás lehetőségéről (Róm 8,4) szólt, illetve Pálnak arról a tanításáról beszélt, amely szerint a kegyelmi ajándékok sokféleképpen nyilvánulhatnak meg a gyülekezetben, amely a Krisztus teste (1Kor 12,12).

Ugyancsak pünkösd böjtjében indult el az az új gyülekezetépítő bibliaóra-so-

rozat, amely kéthetente csütörtök esténként – a bibliatanulmányozó órával felváltva – elsősorban az egyházközségben a különféle (tisztviszettel vagy tisztviszettel) szolgálókat végző hittestvérek felkészítését és megerősítését tartja fő feladatának. A sorozat keretében ez évben a Mester terve szerinti gyülekezetéről mondja el gondolatait az Újszövetség tanításaira alapozva Labossa Péter Mihály igazgató lelkész. A ma még maroknyi, de „lelkes” tanítványi csapat tagjai ezt a „tervet” próbálják alkalmanként kötetlen beszélgetés formájában a saját tapasztalataikkal „ütköztetni”. Mert bizony a gyakorló presbiternek, gyülekezeti munkásnak a pünkösd Lélek fényében őszintén fel kell ismernie, hogy a Mester terve szerinti gyülekezetéhez képest sok tekintetben le vagyunk maradva. De hogy mégsem kilátástalan Isten mai népének a helyzete, annak bizonyítéka lehet e két, reménység szerint élő hagyományra való és folytatódó kezdeményezés is, mert a Seregek Ura az ő népe között ma sem „hatalommal és nem erőszakkal” munkálkodik, hanem az ő Szent Lelke és igéje által (Zak 4,6)!

Amíg a gyülekezetépítő Lélek szele fúj, egyet tehetnek a keresztyének – nem csak Nyíregyházán: „Kitárom előtted szívem...” (EÉ 147,1)

■ GARAI ANDRÁS

Pünkösdhétfői protestáns csendesnap

„A te áldott Szentlelked, / Kérlek, tőlem el ne vedd...” – énekeskönyvünk 412. énekének e versora volt a címadó vezérgondolata a nyíregyházi gyülekezet ide, immár hagyományosnak tekinthető pünkösdhétfői csendesnapjának, amelyet a vargabokori evangélikus imaházban és kertjében rendeztek meg három protestáns vendég igehirdető szolgálatával.

A csendesnap harmas üzenete Dávid bűnbánati imádsága alapján (Zsolt 51,12–15) hangzott fel Adámi László házi-

gazda lelképásztor köszöntő szavait követően: Szegedi Gyula ceglédi református lelkész nyitó igehirdetésében arról szólt, hogy miként lehet a tiszta szív és az erős lélek ajándéka ma is a miénk. Granville Pillar, a három éve hazánkban szolgáló ír származású presbiterianus prédikátor a szabadság öröme és erejét személyes biznyságtételével hirdette, Sztanó Péter, az Evangéliumot Minden Otthonba Alapítvány (EMO) titkára pedig – missziójukról szólva – az engedelmségre való készséget emelte ki az Úr szolgálatában.

A pünkösd „lelkes” alkalmi gyülekezet délután az „egy nyelven való szólás” kegyelmi ajándékát is átélhette. A léleképítő ünnepi alkalmi úrvacsorai istentisztelettel zárult.

Ahogy a nap végére megérkező, aranyat érő májusi eső megöntözte a környékbeli termőföldet és a zöldellő növényeket, úgy frissítette fel a szomszár szíveket a pünkösd Lélek az ige záporával az anyaszentegyház születésnapján.

■ –1–5

HIRDETÉS

Pályázat

A Gyurátz Ferenc Evangélikus Általános Iskola (8500 Pápa, Árok u. 12.) pályázatot hirdet a következő álláshelyre egy fő pedagógus részére: angoltanítás és napközis feladatok ellátása, egyéves szerződéssel.

A pályázathoz csatolni kell:

- 1) részletes önéletrajzot a felekezeti hovatartozás megjelölésével és eddigi munkásságának ismertetésével
- 2) lelkészi ajánlást a jelentkező saját gyülekezeti lelkészétől
- 3) a pályázott munkával kapcsolatos pedagógiai elképzelését
- 4) az iskolai végzettséget igazoló oklevelek másolatát

A pályázat beérkezésének határideje: 2005. június 1.

Az állás elfoglalásának időpontja: 2005. augusztus 16.

Részletes tájékoztatást az iskola igazgatójától lehet kérni (tel.: 89/313-483).

HIRDETÉS

Pályázat

A kőszegi Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Informatikai Szakközépiskola keresztyén elkötelezettségű pedagógusok részére pályázatot hirdet az alábbi állások betöltésére:

- német nyelvtanári vagy német nyelv és irodalom,
- angol nyelvtanári vagy angol nyelv és irodalom szakos tanár.

Jelentkezni írásban, szakmai önéletrajzzal lehet az iskola igazgatójánál 2005. június 10-ig (9730 Kőszeg, Árpád tér 1.).

HIRDETÉS

Missziós konferencia

Evangélizáció, bibliakörök, imaközösség, beszélgetések, missziós munkaágak bemutatkozása, határon túli magyarok beszámolója, egy finn misszionárius előadása...

Előadók: Ittész János, Juha Auwinen (Finnország), Bálint Józsefné, Hulej Enikő, Jenei Ottó (Kárpátalja), Győre Balázs, Garai András, Banka Gabriella előadóművész, Horváth Kálmán előadóművész, Szeverényi János és mások.

A konferencia időpontja: július 6–9.

Helyszíne: Piliscsaba, Béthel Missziói Otthon

Részvételi díj: 4000 Ft

„Közös asztal” roma–magyar tábor

Evangélizáció, előadás, beszélgetés, zenélés, alkotás, esténként táborútz a faluvégén, táncház, bográcskozás, irodalmi műhely, fürdés, kirándulás...

Előadók: Szécsi Magda író, képzőművész, Horváth Kálmán előadóművész, Banka Gabriella előadóművész, Lankó József plébános, Karlé Csepregi Erzsébet lelkész, Ignác János tanár, Thuránszky István lelkész, Romano Rác Sándor tanár, Búzás Irén református lelkész, Kocsis István szociális munkás, Szeverényi János és mások.

A tábor időpontja: július 20–24.

Helyszíne: Sárszentlőrinc, Uzd

Részvételi díj: 4000 Ft

A konferenciákra az Evangélikus Missziói Központ címén lehet jelentkezni: 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38., tel.: 1/400-3057; e-mail: evmis@lutheran.hu.

Fair play díjas a PRÚSZ elnöke

A fair play díjak átadása a sportszerűség elismerésének igazi, méltó ünnepe. A Művészeti Palotájában május 6-án Kamuti Jenő, a nemzetközi és a MOB keretében működő Magyar Fair Play Bizottság elnöke köszöntötte a díjazottakat. A fair play a sportszerű játékot, az ellenfelek tiszteletét és megbecsülését jelenti; a sport alapja, igazi értelme. A Magyar Fair Play Bizottság a Magyar Rádió munkatársában, Novotny Zoltánban azt az újságíró, riportert

tisztelt, aki – ellentétben a szokásos gyakorlattal – a sportban megjelenő tisztességes küzdelmet, erkölcsös magatartást helyezte és helyezi előtérbe munkája során.

A Nemzeti Sportszövetség 2004. legjobb sportújságírójának választotta Novotny Zoltánt – a Protestáns Újságírók Szövetségének elnökét –, aki egymás után másodszor kapta meg a megtisztelő elismerést.

► Forrás: Rtv Részletes

Megújult a Ferihegyi repülőtér kápolnája

► Míg Európában a nagyobb repülőtereken, busz- és vonatpályaudvarokon szinte mindenhol található kápolna, addig Magyarországon egyedül a Ferihegyi repülőtérén működik olyan felszentelt hely, amely elsősorban az utazók lelki igényeit elégíti ki. A budapesti légikikötő imaterme márciusban megújult: csiszolás után új lakkréteg került a tölgyfa burkolatra, és kijavították a fából készült oltár kisebb hibáit. A repülőtér üzemeltetője ezen túlmenően informatikai fejlesztésekkel is támogatja a hét éve működő ökumenikus kápolna tevékenységét. A hivatalban – hűsvéthétfő óta – új telefex és számítógép segíti a lelki szolgálatot teljesítők munkáját.

„Ideje volt annak, hogy megszépüljön a kápolna, és erre a hűsvét jó alkalmat kínált” – írta a Magyar Távirati Irodához eljuttatott közleményében a Budapest Airport Rt. kommunikációs igazgatója. Főrika Ibolya hozzátette: „Az ünnepeken nemcsak a reptér általános forgalma erősödik jelentősen, de a 2-es terminál galériáján található ká-

polnába is a megszokottnál több hívő tér be.”

A repülőtér 1998-ban átadott 2B termináljának megnyitásakor a három keresztyén történelmi egyház együttesen szentelte fel a terminál teraszán található ökumenikus imatermet, ahol az istentiszteleteken kívül keresztelők, úrvacsorák és esküvők is tartottak már. A kápolna evangé-

likus lelkésze rámutatott arra, hogy az oda betérő utas „egy kicsit leteszi láthatatlan poggyászát – a lelkét –, s megpihen az utazás előtt. Ez a fő célja a reptéri kápolnának: helyet adni egy kis békének.” Fischl Vilmos repülőtéri lelkész emlékezik egy amerikai pár esetére, akik e-mailben keresték meg őket azzal, hogy a budapesti repülőtér szeretnének összeházasodni. A menetrend szerinti New York-i géppel érkeztek, s mivel minden szükséges engedéllyel rendelkeztek, a Ferihegyi repülőtér fogadtak egymásnak hűsületet, angolul.

A repülőtér üzemeltetője, a Budapest Airport Rt. tartja fenn az ökumenikus kápolnát, amelyben vasárnaponként istentiszteleteket és szentmiséket tartanak, hétköznapokon pedig a katolikus, református és evangélikus lelképásztorok egyéni lelkigondozást végeznek.

► MTI

Akit a zene mindig elvarázsol

Beszélgetés Kinczler Zsuzsa egyházzene-sz-zenetanár-kántorral

► **Orgonista, karvezető, zeneiskolai zenetanár, oktat az Evangélikus Hittudományi Egyetemen, s közben – tanulmányai megkoronázásaként – zene tudományi dolgozatát készíti a Zeneakadémián. A hallgatói körében népszerű tanárral, az egyház csendes munkásával, a cinkotai gyülekezet kántorával beszélgettünk.**

– Hogyan került kapcsolatba az egyházzenevel?
– Édesanyám korábban Pécsen, később Kőbányán volt kántor, így voltaképpen már születésem előtt kapcsolatba kerültem az egyházzenevel. S mert édesapám felügyelő volt ugyanott, nem csoda, hogy nővéremmel gyakorlatilag a templomban nőttünk fel, hiszen mindig ott voltunk, ha valamilyen alkalom volt. Bevallom, sokszor nem értettem a beszédet, és igazán csak azt szerettem, amikor elkezdődött az éneklés. A zene már akkor is elvarázsol, és ez mind a mai napig így van.

– Mondhatjuk akkor, hogy egyenes út vezetett a zenei pályára?
– Nem. Sokáig kérdéses volt, hogy merrefelé indulok. Abban az időben kántor, esetleg orgonista lehetett valakiből, de más területtel foglalkozni – mondjuk kimondottan egyházzene-sz-zenetani tanulni – nem volt lehetőség. Hogy egyáltalán zenész lettem, az a zongoratanárnőmön múlott, aki erre felé irányított, mert úgy gondolta, hogy semmi mással nem fogok tudni foglalkozni, csak a zenével. S mivel sokkal több minden érdekelt, mintsem hogy egy hangszerre feltéve az életem – bár a cselló szóba került – szólista legyek, nem maradt más hátra, mint az, hogy karvezetőre menjek. Ez az a terület, amely biztosítja, hogy a legsokrétűbben foglalkozhassam a zenével.

– Egyházzenevel foglalkozni nem jelenti a kiugrás, a karrier lehetőségét, sem különlegesen magas társadalmi elismertséget. Miért nem maradt civil területen, ahol ígéretes pályát választhatott volna?
– Ha karriernek a zenekar-vezetői vagy a zeneiskola-igazgatói állásokat tekintjük – ahová az évfolyamtársaim eljutottak –, ezt valóban számításba lehetett volna venni. Azonban tőlem mindig távol állt, soha nem vonzott a vezetői pozíció. Viszont szeretek – a szó nemes értelmében – emberekkel foglalkozni.

Egyházzenei érdeklődésemnek megfelelően pedig csábított az a lehetőség, hogy külföldre menjek tanulni. Az első kínálózó lehetőségről – egy izlandi ösztöndíjról – a zord kinti viszonyok miatt lemondtam, így Trajtlér Gábor tanár úr javaslatára Németországba mentem. Három évet töltöttem kint. Ott vált végérvényessé, hogy a továbbiakban egyházzenevel fogok foglalkozni. Egyebek között azért is, mert ebben tudom a legjobban megvalósítani a sokszínűséget. A kinti évek alatt orgonáltam, csellóztam, harsonáztam, ütőhangszereken játszottam, énekeltem... Ami ebben a legjobban megragadott, az az volt, hogy a gyülekezetben, ahol szolgáltam, erre valóban szükség is volt. Nagyon izgalmasnak találok az egyházi zene ilyen sokféle-leképpen, sokfelől való megközelítését.

– Azért vonzódik az egyházi muzsikához, mert jobban ki tudja fejezni a hitét, vagy éppen fordítva: hívőként hitelesebben tudja megszólaltatni a zenét?
– Sokszor van olyan érzésem, hogy „a szavakat” már mindent elmondtuk. Minden, amit szavakkal egyáltalán el lehet mondani, már elhangzott, így már nem tudunk újat mondani. Így számomra nem a beszéd a járható út; sokkal távolabb áll tőlem, mint a zenei kifejezés. Másrészt amúgy sem tartozom azok közé a keresztények közé, akik szeretnek és tudnak is beszélni a hitükről. Viszont úgy érzem, hogy a zenében mindez nemcsak megoldható, de sokkal könnyebb is kifejezni, tehát a magam hitét is sokkal könnyebben meg tudom élni. Hiszen a zenében

számomra minden megjelenik, ami mondjuk egy prédikációban is benne van.

– Vagyis nemcsak aláfestésnek, az élmény fokozásának tartja a zenét, hanem a szertartás részének, amely hozzá is tesz valamit?
– A legtöbbet azzal teszem hozzá, ha énekelek. Mert az átél énekléssel szebbé, kifejezőbbé, igazabbá, gazdagabbá tehetjük nemcsak a szertartást, de a hitünket is. Talán nem véletlen, hogy otthon, a gyülekezetben is azt szeretik legjobban, ha nem csak orgonálok, hanem énekelek is.

– A kántori munka igazából nem családbarát foglalatosság, hiszen leköti az édesanyát, amikor együtt lehetnének. Csökken a közösen eltöltendő szabad idő, kevesebb vasárnapi program van lehetőség.

– Igen, de a szombat azért a rendelkezésünkre áll. S miután a férjem is kántor, meg tudjuk osztani egymás között az alkalmakat, ami – kétgyermekes édesanyaként – bizony nagy segítség. De közösen is tudjuk végezni a szolgálatot, hiszen ha az énekkar fellép, ő orgonál, én pedig az énekkart vezetem. Ám tény, hogy nálunk nehezebb a család életét szervezni, de valamennyien tudjuk, elfogadjuk, hogy szolgálatunknak ez a sajátossága, ez az „ára”.

– A doktori értekezésén dolgozik. Mi a szakterülete?
– Egyházzene szakon végeztem, a terület pedig, amellyel foglalkozom, Felix Mendelssohn-Bartholdy egyházzeneje és a 19. századi porosz liturgiai reform.

– Hittudományi egyetemünk levelező tagozatán egyházzene-tanít, és igen kedvelt a hallgatók között. Hogyan éli meg ezt a népszerűséget?
– Nagyra értékelem. Valószínűleg azért lehet, mert ez az, amit a legjobban szeretek csinálni. Ami nem jelenti azt, hogy ne szeretnék tanítani zeneiskolában, vagy ne tartanék szívesen szolfézszt kicsiknek, de nagyobbakkal, még inkább felnőttekkel vagyok a legszívesebben. Pedig a Zeneakadémián – annak idején – erre valóban nem készítettek föl minket, így sok mindenre magamnak kellett rájónom. S mert egyetemünkön a levelező tagozaton tanuló hittantanárok oktatásában a kezdetektől fogva részt veszek, már nemcsak megfelelő tapasztalatom, de kellő rálátásom is van erre az oktatási területre.

■ GYARMATI GÁBOR

Hit és menedzsment

► **Mintha egy láthatatlan, ám annál masszívabb fal húzódná a megélt, gyakorolt keresztény hit és a vállalatvezetés, egymást kizáró fogalmak lennének? Vagy csak szokatlan, idegen e párosítás? Egyáltalán „megfér együtt a nap alatt” a menedzsment és a hit? Mindkét fél részéről tapasztalható bizonyos ellenérzés, gyanakvás, tartózkodás a másik világa iránt... A tényről, hogy hála Istennek, vannak, akik e fal lebontásán munkálkodnak (s nemcsak külföldön, hanem hazánkban is, méghozzá szép számmal), meggyőződhetünk a *Menedzsment, ha számít a hit – Keresztény társadalmi elvek a modern korban* című könyv sajtóbemutatóján. A kötet – a fordításban és a kiadásban is jelentős szerepet játszó Altern-csoport közreműködésével – a Kairosz Kiadó gondozásában jelent meg.**

A Budapesti Corvinus Egyetem (a volt Budapesti Közgazdaság-tudományi Egyetem) dísztermében sajtóbemutató keretében nyújtották át a média képviselőinek a végre magyar fordításban is megjelent, hiánypótló kötetet május 10-én délután. A könyv szerzői a teológiát és a vállalatvezetést egyaránt tudományos szinten ismerő és művelő Helen J. Alford O. P. angliai Domonkos-rendi nővér, aki Rómában a Pápai Szent Tamás Egyetem (Angelicum) Társadalomtudományi Karának dékánja, valamint az amerikai Michael J. Naughton, a minnesotai Szent Tamás Egyetem tanára. Ők ketten a napjaink közgazdasági gondolkodásában forradalmian újnak számító, keresztény szemléletrendszer mutatnak fel munkájukban követendő példaként a vállalatvezetők, a munkavállalók, egyszóval: a gazdasági élet szereplői számára.

A szerzők egyebek mellett arra a kérdésre keresik a választ, hogy létezik-e keresztény munkahelyi spiritualitás. Az alábbi megállapítás egyértelmű felelettel szolgál: „A kulturális sokféleség korszakában a keresztények pontosan úgy tehetik az üzleti világot még változatosabbá, ha nyíltan vállalt keresztény hitüket beleviszik a munkájukba.”

Tóth Gergely közgazdász, a Környezettudatos Vállalatirányítási Egyesület ügyvezető igazgatója a szervezők nevében elmondta: gyakran éri az a vád az egyházakat, hogy „túl sok mindenbe beleszólnak”, és sokan felteszik a kérdést: miért nem maradnak meg az egyházak a templomok falai között? Nos, mivel az egyházaknak van társadalmi tanításuk, amelyet kötelesek megosztani minden hívő és nem hívő, jó szándékú emberrel, természetesen van mondanivalójuk a gazdasági élet területén is.

Alford nővér a kötet céljáról szólva elmondta: az üzleti etikát és a szaktudást kívánták összekötni a görög és keresztény klasszikusokra alapozott, az evangéliumi értékek szellemében írt munkájukban. Vallják: a gazdaság van az emberért, s nem az ember a gazdaságért. A közjó szolgálata magasabb rendű, mint az individualista, önzésen alapuló gazdálkodás.

Naughton professzor szavai szerint az Egyesült Államok népe egyrészt nagyon vallásos, másrészt gazdaságilag igen sikeres. A kettő között azért feszül ellentmondás, mert sok cégvezető esetében megfigyelhető, hogy *elméletileg hívő, ám gyakorlatilag ateista!* „Kettős személyiséggel” azonban nem élhet Isten országának polgára. A Szentírás sem enged meg semmilyen kompromisszumot. A társadalom vélekedése mégis afelé tendál, hogy a hit addig van rendben, amíg magánügyként kezelik. E kötet azt vállalta fel, hogy kimondja, mit tanít az egyház az üzleti élettel kapcsolatban – hangsúlyozta a szerző. Harmonizálni és integrálni kívánja az üzleti világot azzal az egyetemes hívással, amely Istentől minden ember felé hangzik.

Baritz Sarolta Laura O. P. Domonkos-rendi nővér, a könyv egyik szerkesztője és a téma magyarországi vonatkozásainak jó ismerője (a rendbe való belépése előtt közgazdászként dolgozott, például a Pepsi-Cola magyar irodájának vezetője volt) rámutatott: a hívő ember nagyon is érzi, hogy miként lehet emberközponturn gazdálkodni.

Hazánkban is hatalmas a szakadék a hit, az egyházak és a gazdasági élet szereplői között. Az egyik fél idegenül, gyanakodva szemléli a fellendülő vállalkozásokat, a profitorientált vállalatbirodalmak uralmát, a másik pedig címkéket ragaszt az egyházra: „elitélendő, tudománytalan, babonás”. Tegyük fel hát a kérdést: a gyakorlatban is helytálló-e a spiritualitás és az üzlet összekapcsolásának elmélete? A kötet evvel kapcsolatban is ad példákat, bemutat esettanulmányokat, de említhetnénk a hazai keresztény gazdálkodók, vállalkozók sorát is. (Lásd még a keresztény közgazdászok által alapított Altern-csoport folyóiratát, a *Kovács*-t.)

Végezetül álljon itt a könyv utószavának zárómondata: „Bárcsak mindnyájan úgy dolgoznánk az új ezredév kezdetén, hogy számít a hitünk!”

■ KÖHÁTI DOROTTYA

Válogatás József Attila verseiből angolul

József Attila: 43 vers – 43 Poems

► **Az elmúlt hetekben Peter Zollmann műfordításában jelent meg egy angol-magyar nyelvű József Attila-válogatás a Maecenas Kiadó gondozásában. Úgy látszik, a költő születésének századik évfordulója még sok meglepetést hoz, sok gyümölcsöt terem. A Magyar Televízió jóvoltából sokan láthatták a vesprémi színházból közvetített versmondó versenyt, amelyen tizenkét kitűnő előadó tolmácsolta nagyszerűen József Attila költeményeit. Az elmúlt hetekben különböző rádió- és tévéadók, újságok, egyházi és nem egyházi sajtótermékek foglalkoztak József Attila életművével. Római katolikus testvérilapunk, az Új Ember sorozatban közöl írást a költőről, különösen tekintettel istenes verseire.**

A hazai elismeréssel együtt, úgy látszik, jelentős európai értékelést is kap József Attila. Ízléstől és világnézettől függően hol a proletárköltő arcát, hol az Istenkereső embert ábrázolják. Néhány évtizeddel ezelőtt megjelent egy svéd nyelvű válogatás hat költőtől, ebben szerepel néhány József Attila-vers is. A válogatás egyik érdekessége, hogy néhány költeményt – például a *Mama* című klasszikust – több változatban is közöltek, mintegy kísérletezve, miként lehet visszaadni az eredeti hangulatot. Az e kötetben közölt húsz verset *Thinsz Géza* kitűnő szerkesztésében, néhány, hazánkban ismeretlen költő fordításában olvashatjuk (Stockholm, 1966).

1991-ben Londonban jelent meg *Robert Hadek* műfordításában egy antológia (*Magyar Poems*) huszonkét magyar költő verseivel, amelyben két József Attila-költemény kapott helyet: a *Mama*, illetve a *Ne légy szeles...* kezdetű. Most pedig kezünkben van egy újabb angol nyelvű próbálkozás, a negyvenhárom József Attila-vers kétnyelvű kiadásban. A leghíresebb verseket (*Thomas Mann* üdvözlése, *A Dunánál*, *Levegőt!*, *Eszmelet*, *Medvetánc*, *Kései sirató*), valamint néhány ritkán idézett költeményt olvashatunk ebben a kötetben. A szociális érzékenységről tanúsodó versek az angol olvasókban a 19. század első felében kiépült iparvárosok atmoszféráját idézhetik fel.

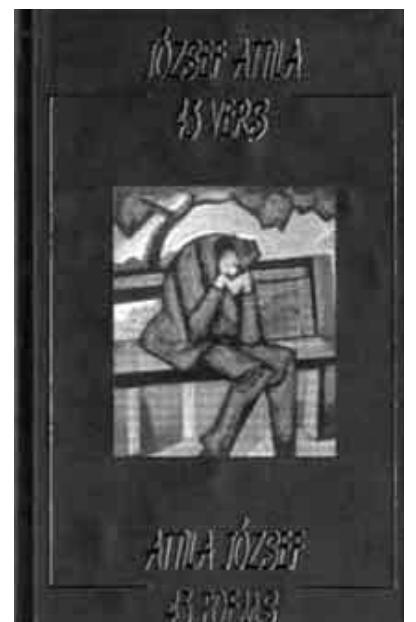
József Attila istenes versei közül csak kettő található a kötetben: a *Betlehemi királyok* és a *Karácsony*. Az életművet ismerő magyar olvasónak nyilván hiányoznak a költő Istent kereső, imádságba forduló költeményei e gyűjteményből.

Irodalmi szöveget – különösképpen is verset – fordítani nem egyszerű feladat. Valójában nincs is tökéletes fordítás. Vallásos emberek lévén tulajdonképpen megértjük a mohamedánokat, akik csak az arab eredetit fogadják el hiteles Korán-szöveggé, hiszen egy idegen nyelvre történő fordítás egyáltalán interpretáció is. Ugyanakkor a versfordítás egyben maga is költői tevékenység, még akkor is, ha az alázatos műfordító természetesen arra törekszik, hogy olvasójának élménye ugyanaz legyen, mint az eredeti szöveg olvasásán. Nehéz kísérlet ez, hiszen az egyes nyelvekben mások a képek, más az „alatt” hangulata, más a háttér, és egy-egy nyelvi fordulat szó szerint vissza sem adható. Vagy csak nagyon ritkán. Úgy érzem, Peter Zollmann-nak ez sikerült. Egyéb verseit nem ismerem, de József Attila-fordítását költészetnek tekintem. A sokféle angol nyelvű fordítás közül ő a „Queen’s English”, a klasszikus

brit „királyi” nyelvváltozatot használja, így hozzájárulása József Attila „tengerentúli” bemutatásához különösképpen is értékes.

Általánosságban elmondhatjuk, hogy idegen nyelvről magyarra kitűnő műfordítások születtek és születnek, franciából, németből és angolból egyaránt. *Arany János* Shakespeare-fordításait ma is használjuk, de például *Györy Vilmos* egykori pesti evangélikus lelkész – spanyolból és skandináv nyelvekből való – fordításai is kiállták az idők próbáját. *Székács József* szerb népdalokból fordított versei szintén időtállóan bizonyultak, a ma méltán újra népszerű dán *Andersen* meséi pedig (például a *Képeskönyv kép nélkül*) magyarul egyenesen jobbnak tűnnek az eredetinel, nem szólva német vagy angol fordításukról.

Hosszan sorolhatnánk a nagyszerű magyar műfordítókat, miközben szomorúan kell tudomásul vennünk, hogy magyarról idegen nyelvre fordítva csak ritkán sikerül visszaadni mindazt, amit a magyar költő vagy író mondani akart. Hogy csak egyetlen példát említsék: *Németh László* *Isszony* című kitűnő regénye néméletül messze nem ugyanazt az élményt nyújtja, mint magyar eredetije.

Mert bizony a fordítás alázat, hiszen félig az eredeti szöveget reprodukálja a fordító, félig a saját szavait viszi bele, és szinte csoda, ha a végeredmény ugyanazt a hatást tudja kiváltani, mint a forrásmű. Mindazonáltal minden kísérletnek örülnünk kell, amellyel a magyar irodalom értékét akarják idegen nyelven közkincsé tenni.

■ ID. HAFENSCHER KÁROLY

József Attila: 43 vers – 43 Poems. Maecenas Kiadó, Budapest, 2005. Ára: 2490 Ft.

Bálványosi „csúcs”

A magyar történelmi egyházak képviselőivel találkozott az elmúlt hétvégén a Romániai Magyar Demokrata Szövetség csúcsvezetője Felső-Háromszéken, Bálványosföldön. A Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház kezdeményezésére létrejött zártkörű megbeszélésen – *Adorjáni Dezső Zoltán* evangélikus püspök mellett – a felekezetek részéről jelen volt *Tempfli József* nagyváradi római katolikus püspök, *Papp Géza*, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke, *Szabó Árpád*, az Erdélyi Unitárius Egyház püspöke, *Borzási István*, a Romániai Magyar Baptista Gyülekezetek Szövetségének elnöke, illetve a történelmi magyar egyházak több szakértője. A tanácskozáson az RMDSZ-t *Markó Béla* szövetségi elnök, miniszterelnök-helyettes, *Márton Árpád*, az RMDSZ képviselőházi frakciójának elnöke, *Puskás Bálint*, a Szenátus Állandó Bizottságának tagja, *Markó Attila* államtitkár, az Etnikumközi Kapcsolatokért Felelős Hivatal elnöke, *Szép Gyula* művelődési és egyházi ügyekért felelős ügyvezető alelnök, *Nagy Benedek*, a Vallásügyi Hivatal tanácsosa és *Szász Attila*, a miniszterelnök-helyettesi kabinet Művelődési és Oktatási Főosztályának igazgatója képviselte.

A Bálványos Gyöngye Keresztény Ifjúsági Központban szervezett találkozó időzítését nem utolsósorban az indokolta, hogy Romániában több, a magyarságra nézve különösen fontos törvénytervezet van készülőben. A jelenlévők olyan – mind a romániai magyar egyházközösségek, mind az RMDSZ számára prioritásként számon tartott – kérdéseket vitattak meg, mint a kisebbségi törvény, a felekezeti oktatást biztosító törvény, a restitúciós törvénycsomag, valamint a készülő kultusztörvény.

Az új restitúciós törvénnyel az előző törvény hiányosságait akarják kiküszöbölni, és ehhez az egyházak részéről is elfogadnak javaslatokat. Az új törvény tervezete azt is előírja, hogy az egyházak az ingatlanok mellett az ingóságait is visszakaphatják, így a könyvtárak és a levéltári anyagok is visszakerülhetnek a jogos tulajdonosaihoz. Mielőbb elő szeretnék készíteni a felekezeti oktatást szabályozó törvény módosítását is.

A szombati találkozón – az említett napirendi pontok mellett – az egyházak és az RMDSZ képviselői más aktuálpolitikai kérdésekről is egyeztettek.

■ – GBA –

Időszerű egyházpoltikai kérdések

▶ **A Magyar Köztársaság alkotmánya és a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény szerint Magyarországon az egyházak az államtól elválasztva működnek. Ezért az egyházak belső törvényeinek, szabályainak érvényre juttatására állami kényszer nem alkalmazható, ugyanakkor az állam sem hozhat létre szövet az egyházak irányítására, felügyeletére. Így a rendszerváltás után modern európaiságunk jegyében kialakult az állam és az egyházak szétválasztásának jogi feltételrendszere. Ezáltal megteremtett az egyenrangú partnerséget is jelentő mellérendeltségi viszony. Az alkotmány 60. §-ára épülő 1990. évi IV. törvény alapelemeit az elmúlt tizenöt év gyakorlata és a nemzetközi megítélés is jónak minősítette. Nem szerencsések azok a politikai törekvések, amelyek az alapelvek megváltoztatására, illetve differenciált kezelésére irányultak vagy irányulnak. Az ilyen törekvések elsősorban az esélyegyenlőség, az egyenlő elbírálás elvének, a kiszámíthatóságnak és a szektorsemleges jog és finanszírozás elvének alapjait kérdőjelezzik meg. Ha pedig ezek az alapok sérülnek, az csorbíthatja az alapvető emberi jogok érvényesülését is hazánkban.**

Tizenöt évvel ezelőtt a jogalkotók szándéka éppen az volt, hogy az egyházak évezredes tapasztalataik alapján, szabadon végrehessék missziós tevékenységüket, mely elősegítheti az európai gondolkodásmód kialakítását. Ez elengedhetetlen a 21. század kihívásaira adandó megfelelő emberi magatartáshoz, közös nemzeti cselekvéshez.

A demokratikus jogállamiság következetes továbbfejlesztése, az EU-tagsággal együtt járó kötelezettségek teljesítése és a világgazdasági globalizáció negatív hatásainak kiküszöbölése csak szilárd erkölcsi alapokon nyugvó és gondolkodó társadalom révén oldható meg. Ezért nagyon fontosnak kell tekinteni az egyházak szerepét az új értékrend kialakításában és közös felelősséggel járó végrehajtásában. Mindezek figyelembevételével külön ki kell emelni az egyházak, felekezetek és vallási közösségek nyugodt és zavartalan működésének garantálását, az ember tiszteletén nyugvó és az ember szolgálatának közös felelősségéből adódó közös cselekvés fontosságát.

Az egyházak, felekezetek és vallási közösségek társadalmi szerepvállalásának formái, intézményes rendszerei és tevékenységi területei az elmúlt tizenöt évben többnyire kialakultak. Ezek a következők: főképpen a család és az élet védelme, a

hitélet gondozása, a köz- és felsőoktatás, a tudományos munka, a kultúra- és hagyományápolás, a könyv- és lapkiadás, a média, a gyermek- és ifjúságvédelem, a kisebbségi és etnikai kérdések, a tábori lelkesítő szolgálat, a börtön- és kórházi pasztoráció, az ifjúság és a sport, a környezetvédelem, a turizmus és az idegenforgalom. Ezen feladatok ellátásához a jogi és pénzügyi feltételek zömében törvényi szinten rendeződtek. Természetesen a hitéleti és közcélú feladatok zavartalan ellátása érdekében az alapelveket megerősítő kormányzati deklaráción kívül vannak még nyitott, illetve rendezést igénylő kérdések.

Főbb stratégiai kérdések

a) Ezek közé tartozik a folyamatosság és a kiszámíthatóság, amely azt jelenti, hogy az állam és az egyház viszonyát rendező, az elmúlt másfél évtized során keletkezett szabályozások, az egyes egyházakkal kötött megállapodások továbbra is érvényben maradnak, s alapját képezik a mindenkori kormány egyházpoltikájának.

b) A folyamatos dialógus szervezeti és jogi formájának létrehozásával, az állam és az egyházak aktuálematikusan párbeszédnek megteremtésével megelőzhető lettek volna az elmúlt években kialakult feszültségek, figyelemmel az EU alkotmánya 52. §-ának 3. bekezdésére: „Elismerve identitásukat és különleges hozzájárulásukat, az unió nyílt, átlátható és rendszeres párbeszédet tart fenn az egyházakkal és szervezetekkel.”

c) Új kommunikációs alapok megteremtése szükséges és területen is, mivel a társadalomnak csak nagyon szűk rétege ismeri az állam és az egyházak kialakult rendszerét, az egyházak közfeladatok végrehajtásában való szerepét, milyenségét, megalapozottságát, az állami támogatások formáit és nagyságát, az egyházak gazdálkodását stb. El kell érni, hogy minden információt minden érdeklődő (állampolgárok, szervezettek, média stb.) informatikai rendszereken keresztül is hozzáférhessen.

d) Kétoldalú kapcsolatrendszert kellene kialakítani valamennyi EU-tagállam egyházi ügyekkel foglalkozó állami szerveivel, illetve a közeljövőben csatlakozó államok hasonló intézményeivel. Ilyen kapcsolatok kiépítése szükséges a Magyarországon működő egyházak, felekezetek és vallási közösségek világszervezeteivel is. Fontos szerep hárul az egyházakra a szomszéd országok esetében a nemzeti azonosság, a nyelv, a hagyomány, a kultúra megőrzésében, a szülőföldön maradás támogatásában.

e) Létre kellene hozni egy nemzetközi konzultációs és dokumentációs központot Magyarországon, ahol az EU-tagállamok egyházakkal kapcsolatos párbeszédének is helyt adva hozzáférhetőek lennének a témát érintő dokumentumok, szabályozások, tanulmányok. Ezáltal a kong-

resszusi turizmus speciális európai szék-helyévé válhatnánk e témában.

Gyors rendezésre váró kérdések

a) A személyi jövedelemadó 1%-ával kapcsolatos, évek óta húzódozó vitát sürgősen le kell zárni, a 2002. december 9-i, az egyházakkal egyeztetett kormányzati elvárásnak megfelelően.

b) Az egyházak által fenntartott oktatási intézmények zavartalan működését biztosítani kell, egy jogállamban a gyermek nem lehet alku tárgya.

c) A 2007–2013 közötti *Nemzeti Fejlesztési tervben* az egyházak által ellátott feladatokhoz szükséges EU-konform infrastruktúra megteremtése érdekében sürgősen dialógust kell folytatni (aktuálematikusan párbeszéd). A fentiekkel szinkronban a még rendezetlen tulajdonviszonyokat jogilag, illetve pénzügyileg sürgősen rendezni kell. Ennek kapcsán a pénzügyi fedezettel az önkormányzatok és az egyházak (önrészként) pályázhatnak EU-s szakmai alapokból például a műemlékvédelem, az oktatás, az egészségügy, a szociális-kulturális intézmények fejlesztésére és rekonstrukciójára.

d) A szektorsemleges finanszírozást a további gyakorlatnak megfelelően az egyházak által fenntartott vagy létesítendő oktatási, kulturális, szociális intézmények rekonstrukciójára és fejlesztésére is ki kell terjeszteni. Ebben az esetben többérvű ágazati, illetve településfejlesztésről van szó, az önkormányzatokéhoz hasonló, illetőleg velük közösen való fejlesztésről, nem pedig egyházak támogatásáról.

e) Az egyházak által fenntartott intézményekben foglalkoztatott világi személyek száma ma már több tízezer, ugyanakkor foglalkoztatásuk biztonsága nem megnyugtató. A közalkalmazotti törvény rendelkezéseit ki kellene terjeszteni mindazon fenntartókra, amelyek normatív finanszírozásból működtetik intézményeiket.

f) A kistéleplések szellemiségének, kulturális hagyományainak ápolásába jobban be kellene vonni az egyházakat; például az elnéptelenedő kisiskolákat az önkormányzatok és az egyházak összefogásával lehetne a fenti célokra használni. A falugazdasághoz hasonlóan a feladat szakmai gazdája az ott élő aktív vagy nyugdíjas pedagógus vagy a helyi lelkipásztor lehetne.

g) A fentiek érdekében elengedhetetlen az önkormányzatok és az egyházak közös teendőinek, a köztük való, az aktuális kérdésekről szóló párbeszédnek a központi segítése.

h) A kormány előtt álló feladatok hatékonyabb ellátása érdekében az állam és az egyházak kapcsolatának koordinálására hivatott szervezetet át kell alakítani, egyértelműbbé és konkrétábbá kell tenni az ágazatok közötti koordinatív szerepét, felelősségét. Stabilizálni kell az érintett kormányzati szerv e területet érintő státutumát. Nem vált be az ágazatként kialakított

– vagy ki nem alakított – kapcsolatrendszer, támogatási rendszer. Általában e területnek nincsen ágazati felelőse, a „ki mit tud” alapon működő egyeztetési mechanizmust pedig az államigazgatás nem tudja elviseletni. Különösen nem egy ilyen új és kényes feladat esetében. Az elmúlt néhány év feszültségei mind abból eredtek, hogy sosem volt kézzelfogható gazdája vagy felelőse az egyes közös feladatok egyeztetésének, értelmezésének és végrehajtásának.

Az egyházak hitéleti tevékenységének támogatására és a közfeladatok ellátására szolgáló, különböző jogcímenek folyósított állami támogatások jogcímeit és forrásösszegeit egy helyen kell tervezni, és egyeztetni kell az érintett ágazatokkal és egyházakkal. Egy helyen kell a végrehajtást, kiutalást stb. végezni. Nem fordulhat elő az, hogy akár a hitéleti támogatások, a hitoktatási díjak vagy a kiegészítő normatívák nem vagy csak késve kerülnek kifizetésre. Nem történhetne meg, hogy a különböző tárcánál tervezett, az egyházakat érintő költségvetési jogcímek egyik évről a másikra megszűnnek, vagy követhetetlennek válnak.

A jövőben a legnagyobb gondot az ágazati koordinálásra, az egy nyelven való beszélésre és a közös cselekvésre kell fordítani. Nem a konfliktusok megelőzése kell koncentrálni, hanem a konfliktusok megelőzése érdekében kell az erőket összefogni. Erre az egyik legalkalmasabb fórum lehetne az úgynevezett egyeztető kormánybizottság, amelyet mindennemű koordinatív szereppel meg lehetne bízni a jelenlegi feladatán – a volt egyházi ingatlanok tulajdonrendezésén – kívül. Különösen azért is, mivel a bizottságnak ez a feladata az ingatlanrendezés felgyorsítását követően megszűnne. Ezt kell alkalmassá tenni e szerepre kormányhatározattal szabályozott feladatmeghatározással és a bizottságot kiszolgáló ágazati koordinációs titkárság feladatainak a meghatározásával. Ez tudná a végrehajtás szintjén is segíteni az egységes értelmezést és az egy nyelven való beszélést. Itt lenne lehetőség arra, hogy az egyházak minden olyan kérdésben kifejtésük a véleményüket, amely társadalmi feladataikat is érinti. Egy-egy aktuális kérdés tárgyalásakor, az előkészítés szakaszában segíthetnének, hogy szakmai döntés születessen, illetve támogathatnák a döntés végrehajtását.

Összességül le kell szögezni, hogy a parlamentnek és a kormánynak az állam és az egyházak kapcsolatában a ciklusokat átívelő konzolidált állapot megteremtése a célja. Az emberért való párbeszéd kell, hogy áthassa a kapcsolatrendszerét. Mindennek azt kell kifejeznie, hogy az emberek szolgálatára hivatott és az emberek bizalmából létező szervezeteknek (állam, önkormányzatok, egyházak) közösen kell egységes válaszokat adniuk a társadalmi kihívásokra, és közösen kell cselekedniük.

■ PLATTHY IVÁN
nyugalmozott államtitkár

Egy elárvult templom sóhajai

Hetvenéves vagyok! A templomok életében egyáltalán nem nagy kor ez: hétszáz, ezerhét-száz, sőt még ennél több évesek is vannak közöttünk. Ifjúnak számítok hát, de évtizedek óta elárvult vagyok. Magányosan állok a puszta szélén, mint egy szükségtelemné vált melléképület. Vakolatom lepergett, a tetőm itt-ott beázik, a toronysisakom ütött-kopott: fiatal korom ellenére az öregedés jeleit mutatom. Pedig csak árva, elhagyott és elhanyagolt vagyok.

De nem is a külsőm állapota a legrosszabb. Hiszen az építőim hetven évvel ezelőtt a régi mesterek gondosságával, alaposágával építettek fel, szilárd az alapom, tartósak a falaim, a tornyom is határozottan mutat az ég felé, Isten felé. Attól szenvedek vasárnapról vasárnapra, ünnepről ünnepre, hogy rettenetesen, iszonyatosan üres vagyok. Ősztől tavaszig néha egy-egy egér betéved ugyan a padjaim közé, védelmet keres a zord idő ellen, de különben üresen állok. Néhányan még éneklnek az éneket, hallgatják az igehirdetést, de olyan kevesen vannak, hogy talán egy teljes padot sem töltene meg. Ez rettenetesen fáj. Azért is fáj, mert akik nem találják ide, bizony nem találják oda sem, ahová tornyom mutat: Isten országába.

Fáj, nagyon fáj, hogy vasárnapról vasárnapra, ünnepről ünnepre üres vagyok, és talán felesleges is. Inkább bontsatok le, de ne vessetek meg! Nem tudom, hogy kibírok-e újabb hetven évet ilyen elhagyatottan, árván és magányosan. Szánakozva nézem az itt erőlködő papokat, akik vasárnaponként megújulásért könyörögnek, s néha bánatomban szeretnék rájuk dőlni, hogy együtt halljunk meg, mi, feleslegesek. Pedig viharzó tengeren nem lenne szabad eldobni az iránytűt. Az élet pedig viharzó tenger. S a templomok az élet iránytűit mutatják, hogy merre van az igaz út.

Árva templomként állok itt, pereg a vakolatom, mintha csak a könnyeim peregnének, de nem magam siratom. Az utat tévesztett, engem kerülő elveszettek siratom, s azt, hogy feleslegessé lettem számukra itt a puszta szélén. Mert feleslegessé lett az élet egyetlen erőforrása, Isten szent igéje. Isten háza vagyok, még így haldokló állapotomban is, bennem szól a szent szó – az életet hirdető ige, hogy vigasztaljon bánatban, gyászban, magányban, halálban. Itt szól, hogy erőt adjon az élet küzdelmeiben, és búnbocsánatot hirdessen. Még szól, ha visszhangtalanul is,

de nem tudom, meddig. S félek, hogy eljön a halál pillanata: az, amikor már ők néhányan sem lépik át küszöbömet. Ezt nem szeretném megérni, inkább nyíljon meg alattam a föld, inkább bomba találjon el, de ez a szörnyűség, lassú halál mindennél borzalmasabb. Ennél csak a kárhozát lesz sokkal szörnyűbb. Nagy fájdalom az üresség, a feleslegesség. Isten háza árva, elhagyott – így vagyok. Még vagyok! Még szólok a haragom is, még hívatog. Még...

Így sírdogált és sóhajtozott egy árva templom valahol Magyarországon, valahol délen, valahol, ahol árván, magányosan és kopot-tan áll. Pedig ahol feleslegessé válik a templom, oda hamarosan beköltözik a pokol. Azalatt pedig a fájdalom, a magány, a keserűség, a tehetetlenség, a szegénység. Isten háza némán beszél. „Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek!” (Jel 2,7; 2,11; 2,29; 3,6; 3,13; 3,22)

A templom fájdalomát és sóhajait meghallotta és lejegyezte:

■ RIBÁR JÁNOS

ALPHA-KURZUS: PROGRAMBÓL ÉLETFORMA

Válasz mindig aktuális hitkérdésekre

► **Két súlyos bibliai ige jut az eszembe: „De amikor eljön az Emberfia, vajon talál-e hitet a földön?” (Lk 18,8b) és „...én ezen a kősziklán építem fel egyházamat, és a pokol kapui sem fognak diadalmaskodni rajta” (Mt 16,18). Az egyik mintha valamifajta sötét képet sugallna az egyház jövőjéről. A másik egy győzedelmes egyházzól árulkodik. Valóban ez a két szemlélet tükröződik gyülekezeteinkben belül is.**

Egy alkalommal helyettesítési szolgálatra kértek fel egy gyülekezeti szórványban. Mindig szívesen megyek, akkor is, ha kicsi egy gyülekezet. Ha kicsi a közösség, annak is van előnye: bensőségesebb lehet az adott alkalom. Valóban nem sokan voltak, összesen kilencen lelkéssel, kántorral együtt. A gyülekezet tagjainak nagy része túl volt már a zsolotári koron, azaz hetven, nyolcvan év körüliek voltak. Az istentisztelet után településekről, életükről kérdeztem őket; beszélgettünk. Eközben elmondták, mennyire örülnek, hogy van lelkészü, és milyen jó, hogy én is eljöttem hozzájuk. Aztán előtört belőlük a szomorúság is. „Tisztelendő úr, mi lesz a gyülekezettel, ha mi kihalunk? Be kell majd szőgezni a templomajtót, ugye?” – tették föl a kérdést.

Milyen szívszorongató volt hallgatni ezeket az idős testvéreknek az aggódó fájdalmát! Mi, lelkészek ezzel szemben bátorítjuk őket: Krisztus egyháza mindörökké megáll. De azért néha – a szívünk mélyén – mi is megingunk. Közülük húsz éve vagyok lelkész, hiszem és vallom a reformátorokkal együtt: ha az egyház megújul, azaz visszatér Krisztushoz, mindig van jövője. Az Úr oda ad áldást, ahol szavát, igéjét komolyan veszik. De közben sokszor tettem fel a kérdést a magam számára is: mit csinálunk rosszul, hogyan lehetne aktívabbá, hatékonyabbá tenni a szolgálatomat? A válaszok egyike lehet egy missziói modell a sok közül: az Alpha.

Egy Alpha-kurzus tizenkét héten keresztül, heti egy alkalommal három órában zajlik; egy-egy összejövetel felépítése a következőképpen néz ki: közös vacsora – éneklés – előadás a keresztény élet alapjairól – szünet (kávé és tea) – csoportos beszélgetés – záró közösségi együttélés. Látszólag semmi új nincs benne, és mégis működik. Négy kurzust tartottunk már miskolci gyülekezetünkben, és Isten megáldotta a munkánkat, a közösség. De nemcsak nálunk működik, hanem a világ valamennyi pontján, ahol végzik ezt a szolgálatot.

Miben áll a titok? – kérdezte tőlem valaki. Ha egyszerű választ adnék, ezt mondanám: Jézusban. Ha kétszavasat, akkor így válaszol-

nék: sok munkában. Fejtsük meg együtt a „titkot”!

Közös vacsora. Egyik testvérem először azt mondta erről: „Az meg minek, hiszen mindenki tud otthon vacsorázni.” Ez így igaz, de közösségekben vacsorázni egészen más. Nem véletlen, hogy oly sokszor olvassuk a Szentírás lapjain, hogy Jézus együtt étkezett a vámszedőkkel, tanítványaival. Az Apostolok cselekedeteiben is azt találjuk, hogy naponként és házanként együtt voltak, és megtörték a kenyeret. Megértettem, mennyire fontos, hogy az ő szeretetével szeressük az embereket, tegyük barátainká őket, hogy testvéreinkké lehessenek. Fogadjuk el a másikat, fogadjuk be problémáival, bűneivel együtt, hogy általunk Krisztus a maga szeretetével, igéjével megtisztítsa, és új életet adjon neki.

Éneklés. Mi eleinte az ifjúsági énekfűzet szép énekeit használtuk, mivel azok dallamvilága közelebb van a mai emberhez, mint a korábbi sokasága. Senki ne értesse félre, én nagyon szeretem a korábbiakat, de ha ma ezekkel kezdjük az emberek megszólítását, hát ott hagynak bennünket, mert nem értik sem a mondanivalójukat, sem a dallamvilágukat. Ehhez lelki fejlődésen át vezet az út.

Előadás a keresztény élet alapjairól. Több százézer embert kérdeztek meg arról, melyek életük fontos alapkérdései. Azt tapasztalták, hogy Jézus éppen ezekről tanított és beszélt – ugyanakkor az emberi élet alapproblémái modern világunkban sem változtak meg. Így könnyű meglátni az összefüggést kérdéseink és Jézus válaszai között. Másrészt fontos, hogy hitünk alapvető kérdéseiben tisztán lássunk.

Hadd szemléltessem ezt egy képpel! Sokan szeretik a televízióban a Columbo-filmeket. Ezek nagyon izgalmasak, csak egy velük a baj: előről kell nézni őket, a harmadik, negyedik perc után már nem lehet – pontosan nem érdemes – bekapcsolódní. Addigra már minden eldőlt. Megvan az áldozat, a tettes és minden egyéb. Aki ekkor kapcsolódik be, az nem sokat ért az egészről; ha mégis nézni akarja, akkor állandóan kérdegetnie kell valakit, aki látta az elejét. Így van ez a hit dolgaival is. Sokunkat megkereszteltek gyermekként, tizenévesen konfirmáltunk, de talán akkor nem is érdekelt annyira mindaz, amiről Jézus beszélt. Nem is maradnak meg sokan az egyházban.

A konfirmációt egyesek „kikonfirmálásnak” is nevezik gúnyosan s egyben szomorúan. Aztán évek, évtizedek eltelével az ilyen kikonfirmáltakat Isten az élet nyomorúságain keresztül visszaterelgeti az egyház felé. És amikor beülnek a padokba, nem értenek semmit sem abból, ami az istentiszteleten elhangzik. Hogyan is értenének, megtérletlen, újjászületetlen szívvel! Enélkül érthetetlen minden. Még azt sem tudják, mit kellene

megkérdezniük. Meg amúgy is olyan kellemtelen alapdolgokról felnőtként kérdeznél! Például ilyeneket: miért mondunk „áment” az imádság végén, miért nem a pápa a mi „főnökünk”, mi az újjászületés...?

Nem véletlen, hogy néha rideg, formához való ragaszkodással torzul egyházi életünk. Ellenben ha elkezdjük újratanítani hitünk „titkait”, akkor fantasztikus módon szívják magukba testvéreink. Ezt kerestük – mondják sokan. Közben fokozatosan haladva eljutunk oda, hogy a hívő élet nem működik Isten nélkül. Ehhez döntés kell, el kell fogadni Jézust, teret kell adni életünkben a Szentlélek újjászületésének és megszentelő munkájának. Aki ezt megérti, és elfogadja Jézust urának, annak az életében ma is csodák történnek. Csak a Szentlélek teremt egyházat. Ezt tanulta valamikor a kátéban, de most már érti és tapasztalja is ennek a valóságát. Isten Lelke, pünkösöd nélkül nem működik egyéni életünk, de egyház sem születik, legfeljebb vallásoskodás, farizeizmus jön ki belőle. Isten Szentlélekével viszont létezik a létünk, szeretet és öröm költözik a szívünkbe. Ezt keresik ma is az emberek: az élő Jézust.

Szünet (kávé és tea). Az előadás után jólesik egy kis frissítő ital, az újszerű közösségekben, a hallottak csendes belső „emésztése” közben.

Csoportos beszélgetés. A szünet után tizenkét-tizenöt fős csoportokban lehetőség nyílik a hallottak megbeszélésére. Mindenki elmondhatja a gondolatait, véleményét, vagy éppen hallgathat. Igyekezzünk Isten szeretetében pártololni és vezetni a csoportot. Ezért senkit sem szólítunk fel, hogy mondja el a véleményét. Csak egyre vigyázzunk: aki akar, annak legyen lehetősége szót kapni. Beszélgetünk Isten dolgairól; ilyenkor megélnék az egész társaság. Érezhető Isten jelenléte a közösségekben. Fantasztikus látni, ahogyan Isten munkálkodik a beszélgetés alatt a jelenlévők életében. Ha szabad azt mondanom, ez a csodák műhelye.

Záró közösségi együttélés. Itt megosztjuk egymással, amit a csoportokban megéltünk. A kurzus vége felé már együtt imádkozunk, énekelünk, átéljük Isten jelenlétét. Ezután már nem kell gyözködnünk egymást arról, hogy van-e vagy nincs Isten. Ő maga jelenti ki önmagát Szentlélek által, és irányítja tekintetünket feltámadott Fiára, Jézus Krisztusra. Ezután már énekelhetjük közösségünk kedves énekét: „Tegy egygyé, Urunk, hogy meglássa a világ, hogy eljöttél. Tegy egygyé, Urunk!”

Összegezve: az Alpha egy missziós program, melyet Isten megáldhat, és általa létező formálhatja sokak kiegészítő életét. Egy életre szóló új életformát adhat, melynek neve ez a csodálatos szó: keresztény, azaz Krisztust követő.

■ SÁNDOR FRIGYES
kerületi missziói lelkész

Mosolygó kék szemek

► **Úgy tanultam, hogy minden műalkotás (vers, festmény, film) akkor értékes, ha katarzist okoz, tehát az életünk átgondolására, megváltoztatására, jobbítására ösztönöz. Ilyen számomra a Keresz végakarata című film, melyet a liberális média mélyen elhallgat, csupán egy közszolgálati és egy kereskedelmi tévécsatorna vállalta eddig a levetítését négy év alatt.**

Nézem az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium honlapján bevezetett új szolgáltatást, a sajtószemlét. Az első napon három cikket tettek fel, melyek így vagy úgy, de a liberalizációt támogatják (a kendermagosok reklámozásával, a prevenció fricskázásával, száraz statisztika bemutatásával). A kicsit gyanakvóbb olvasónak az a gondolata támad, hogy az újságírók által felkapott önfeljelentés akció nem is „alulról jövő” kezdeményezés, hanem esetleg a kormány vagy az egyik kormánypárt burkolt programja, melyre azután valódi törvényhozói köntösbe visszaöltözve így válaszolhat: „Lám-lám, itt olyan súlyos társadalmi problémáról van szó, hogy kénytelenek vagyunk a csúnya Alkotmánybíróság döntését kijavítva visszaállni a dekriminalizáció útjára...” Ez, kérem, bűnpártolás!

Nézem a Kendermag Egyesület honlapját, és valamiért nem találok a hírek, publicisztikák között sem a médiastár Csémus doktor lesújtó véleményét az önfeljelentésről, sem a Magyar Tudományos Akadémia elnökének a Mindentudás Egyetemén nemrég elhangzott legutóbbi előadását (lehet, hogy egy-két füves cigi hatására odahallucinálhatnám?), sem a Magyar Nemzet Online-on azt a 2005. március 19-én megjelent cikket, mely szerint egy új holland kutatási eredmény miatt (mely szerint a rendszeres marihuánafogyasztás fiatalokban tudathasadást okozhat) Londonban a liberális drogpolitika felülvizsgálatára készülnek. Pedig úgy lenne korrekt, ha legalább azzal az újságírói trükkel élnének, hogy feltöltik az oldalra a cikket a cím után egy kérdőjelet téve, utána jöhet a vaskos cáfolat. Nagy kár, kedves Magonc Liberálisok, mert így oda az igazságkeresés látszata! Bizony, ha a hír igaz, és nincsenek többé olyan kategóriák, hogy könnyű és kemény drogok, és a „Hiszen Hollandiában és Londonban is!” típusú érvelést lassan fel lehet cserélni a „Hiszen már Hollandiában és Londonban sem!” típusúra, akkor el lehet kezdeni a sorban állást a bíróságon, és kérni az okafogyottá vált egyesület megszüntetését, valamint Konrád Gyuri bácsi írásainak nyilvános elégetését.

Nincs sok remény, ott a tőke, ott a média, ott a hatalom! Az árral szemben úszóknak azt ajánlom, hogy nézzék meg Paulus Alajos filmjét, a Keresz végakarata, mely több szempontból is tanulságos, és katarzist okoz. Az első üzenete az, hogy a füves cigin keresztül vezet az út a halálos heroinhoz. Ezt talán már eddig is tudtuk, meg azt is, hogy vannak nagy akaraterevel rendelkező emberek, akik megállnak a marihuánafogyasztásnál, de ha a saját magunk és a gyerekeink életéről van szó, akkor inkább drasztikusan vegyük elejét minden rossz kísérletnek! A másik – és talán ez még fontosabb –, hogy a családi törődésből, a szeretetből sohasem elég.

A film a fiát tragikusan elvesztő édesapa küzdelméről szól az igen elrettentő részletek bemutatásával. Nézze meg minél több szülő és gyerek! Az alkotók jóvoltából és Gáspár Károly szándékának megfelelően ingyenesen letölthető innen: <http://www.piar.hu/karezs>.

■ MORVAY LEVENTE

Építsünk egy templomot, fivérek és nővérek templomát, ahol mindenki átélheti Isten közelségét, és megkapja azt a táplálékot, amely a hitből élő életet erőssé teszi. Ahol mindnyájan megtapasztalhatjuk, hogy az Úr mindenki számára jelen van, ő az, aki mindeneket elhívott arra, hogy házában élő köve legyen. Napról napra vendégül lát bennünket, hogy lehetőségeink szerint és Jézus Krisztus szellemében ismét álljunk szolgálatába, tegyünk az örömmézenetért, mely által földünk minden népének remény és békeség, menekülés és az igazság adatik. El kell szakítani a rabság láncait. Újra meg újra cselekedni akarunk minden egyes ember jogaiért, akik Krisztus által pártatlan méltóságot kaptak ajándékba. Még ma hozzá akarunk kezdeni egy templom építéséhez, melynek élő kövei mi magunk vagyunk.

■ Ismeretlen szerző tollából. Fordította: GAZDAG ZSUZSANNA

Prédikáló templomok

► **A templomok prédikálnak. Beszélnek a múlttól, rólunk és Istenről. Figyeljünk oda egy kicsit, és hallgassuk meg, mit üzennek nekünk húsvét és pünkösöd ünnepe után ezek a csodálatos épületek hazánkban és a nagyvilágban!**

A templomok először a múlttól mesélnek, és bizonyosságot tesznek arról, hogy elődeink nagyon szerették Istent és evangélikus hitüket. Bármerre járunk is az országban, gyönyörű templomokat láthatunk, amelyek nehéz körülmények között élő testvéreink adományából épültek, és amelyek építésénél a gyülekezet tagjai a saját kezükkel tették a köveket egymásra, hogy elkészüljön Isten háza. Gyakran olvasunk arról, hogy idegenből érkezett emberek előbb építették fel a templomukat, mint a saját házukat, mert számukra természetes volt ez a fajta fontossági sorrend.

Másodszer ezek a templomok végtelen szomorúsággal mesélnek rólunk. Félig vagy negyedig töltött padosaik beszámolnak arról, hogy mennyire elkényelmesedünk, és

mennyire eltolódott életünk hangsúlya a lényegtől a lényegtelen felé. Fájdalmasan üres nagycsütörtöki és nagypénteki templomaink elárulják, hogy nem értjük a bűnbocsánat és a megváltás ajándékát, s képtelenek vagyunk megragadni hitünk legszentebb titkait.

A múlttól mesélő templom tükröt állít elénk is. Őseink dermesztő hidegben, gyalog vagy kényelmetlen szekéren érkezve töltötték meg a padosokat. S mi maradt mára? Kidobált karzati padok, eldugott zugok a templomban, amelyekben évtizedek óta nem ült senki, s nem ül ma sem, pedig van autónk, amely kényelmesség és gyorsaság teszi az utazást, s van fűtés is, amely megvédi a hidegtől.

Harmadszor a templomunk beszél Istenről. Azzal tesz bizonyosságot, hogy még áll, és vasárnapról vasárnapra nyitva van az ajtaja. Bizonyosságot tesz a templom Isten szeretetéről azzal, hogy a harang zengése hív minket életünk Urához. Be lehet lépni a kapun, és találkozni lehet Istennel az ígéhirdetésben, az imádságban, az úrvacsorában és az énekekben. Tart még a kegyelem!

Hálával emlékezünk őseinkre, akik letették templomaink alapjait, és felépítették ezeket

az épületeket. Hálásak vagyunk nekik, de nem élhetünk a múltból. A templomunk prédikál. Beszél a múlttól, rólunk és Istenről. Hallod, kedves testvérem? Meghallod a szavát, amikor átléped a küszöböt?

A hódmezővásárhelyi evangélikus templomnak különös hangulata van. A csodálatos ablakok, az egyszerű, de szép falak, a kedves orgona mind egyetlen célt szolgálnak, egyetlen dologra szeretnék felhívni a figyelmet: az oltár közepén álló keresztre. Ez a kereszt művészeti szempontból nem szép, s ennél sokkal értékesebb oltárképeket találunk más templomokban, de számunkra mégis ennek a keresztnek kell a legcsodálatosabbnak lennie ezen a világon. Ez a kereszt a kegyelemről prédikál.

Szépülnek és épülnek gyülekezeteink. Egyre modernebb körülmények között, egyre kedvezőbb és igényesebb feltételekkel várják a testvéreket – de lesz-e bennük élet? Neked, testvérem, otthonod lesz-e a templom? Az Istennel és a felebarátaiddal való találkozások helye lesz-e? Ha igen, akkor a mi gyülekezeteinkben is el fog jönni a feltámadás!

■ DEÁK LÁSZLÓ

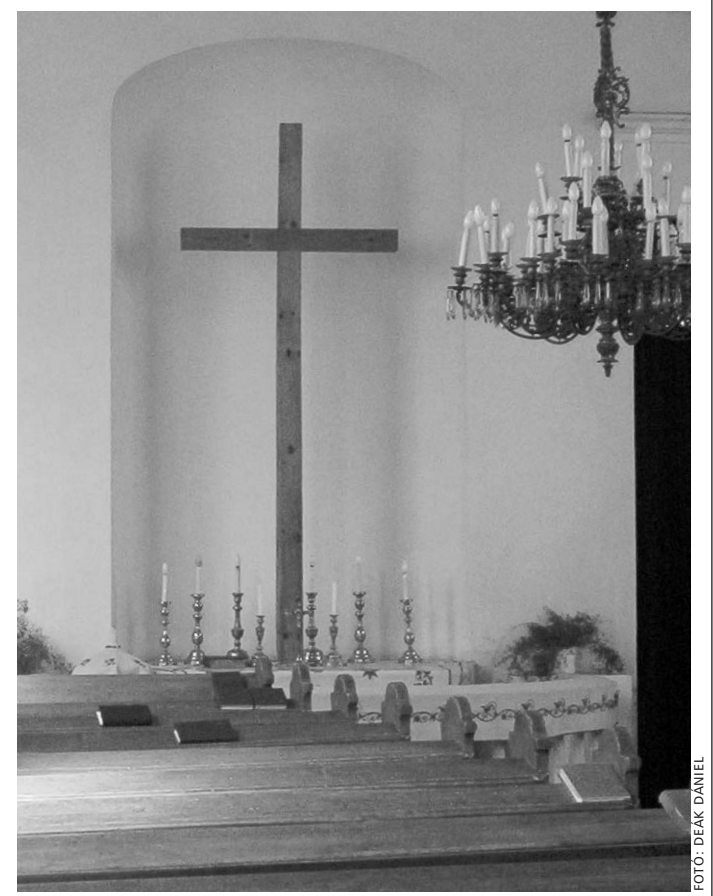

FOTO: DEÁK DÁNIEL

Auschwitzba zsidókkal kell menni!

► Talán morbidnak hangzik a cím, de így van együtt a múlt és a jelen. Mert-hogy hatvan évvel a szörnyűségek után mi már másképp érezzük. Mi, akik húsz-harminc éve születünk, sosem fogjuk megérteni azt, amit ők akkor ugyancsak nem értettek. De átéltek – vagy belepusztultak. A lengyelországi Auschwitzban éppen 1,1 millióan. Most közösen néztük meg a lágereket: a túlélőkkel együtt a gyerekek és az unokák generációja. Emlegettünk a halálmentre, amely a foglyok számára akkor következett be, amikor az egyik lágerből a másiknak a gázkamráiba terelték át őket. Ezen a mintegy két kilométeres úton rendezték meg május 5-én „az élet menetét”, amelyre a tizennyolcezer résztvevőből ezernyolcszáz Magyarországról érkezett. Akik most végigmentek ezen az úton, és részt vettek a megemlékezéseken, az életre mondtak ígent. Jómagam a kiskunhalasi csoport tagjaként éltem meg ezt a záródoklatot.

A halasi zsidó hitközség tagjai, helyi értelmiségiek, szakközépiskolás diákok, idősebb és fiatalabb érdeklődők – ez a két emeletes buszt megtöltő csoport keresztmetszete. A beszélgetések közben kiderül, hogy lehetne másként is kategorizálni. Például: zsidó és/vagy keresztény hitoktatásban részesültek, polgári gondolkodók, baloldaliak, mindent kritikusán bíráló újságírók és egyszerű, kíváncsi, kétkezi munkások.

A kezdő impulzus a Dohány utcai zsinagógában éri a csaknem kétezer résztvevőt: a szigorú biztonsági intézkedések után belépve Gerendás Péter és barátai fogadnak minket. Beszélgetnek velünk, énekelnek, verseket mondanak. A férfiak fedett fővel, sok nő kendővel a fején. A

tesz” – olvassuk a feliratot. A volt lengyel katonai laktanyából 1940-ben átalakított láger kísértetiesen hat a tavaszi napsütésben. Az idegenvezető tényeket közöl. Számok, adatok, köbméterek. A hivatalos nyelv az angol, számunkra a magyar, a kísérőknek pedig egymás között (hogy mi ne értsük) a héber. „Ahol éberség, ott héberség?” – próbálkozunk a viccel. Udvariasan nevetnek. Kollégámmal mi is udvariasak leszünk, és nem váltunk németre.

Auschwitz és Birkenau a világ legnagyobb zsidótemetője, tehát szent hely, ide úgy lépünk be, mint egy zsinagógába. Csendes tömegek vándorolnak egyik épületből a másikba. Itt az áldozatok levágott haja, ott a lecsatolt művégtagok,

A SZERZŐ FELVÉTELE

Ott a tiltás ellenére sem megyünk ki kocsmázni, hanem alszunk, mint akit fejbe vertek.

Másnap Krakkó, ez ismét egy külön történet lenne: 1942-ig a náci elvitték a város egyharmadát, mivel annyi volt zsidó. Jelenleg kétszáz izraelita él itt, és használja az egyik ötszáz éves zsinagógát. Minden más: mementó. Itt nyernék negyven percet, amelyet a főtérn töltünk: éppen sikerül vásárolni egy-két ajándékot és kívülről megnézni a világhírű várat – de ezt majd legközelebb. Vasora közösen: több ezer zsidóval együtt enni a kóser menüt felemelő érzés! A nagy terembe és az előcsarnokba érke-

mentesen lezárva, hiszen az izraeli miniszterelnök, Ariel Saron is jön. Minket egyenként megmotoznak. Mind a tizennyolcezer embert! A magyar barakknál csendben gyülekező tömeg. A rabbi imája után beszédek, könnyes szemek, csend, néha taps is. Gyurcsány Ferenc lép a mikrofonhoz, de itt nem füttyöl senki. A kegyelet mellett közjogi oldalról közelíti meg a holokausztot: „Az akkori ma-

kik a lágerből, és hazatér, de örökre jofosztott marad.

Várakozás, összevárjuk a csoportot. Odateveredik pártunk és kormányunk is hozzánk. Az elnököt viszik a páholyba, a biztonságiak vadul vökítőkiznak, a szadeszes Fodor Gábor banánt majszol. Ilyet még úgysem láttak ebben a lágerben. Kuncze pártelnök már megszokta a bohóságait, én azért lefényképezem, jó lesz ez még valamire.

Indul a menet. Az esőben vonuló embertömeget kamerák, fotósok és újságírók kísérik. Az út szélén pedig rendteget rendőr. Birkenau-nál fatáblák és gyertyák a sínek mellett. Egyre több az izraeli zászló, sokan a magyarok közül is azt viszik. Piros-fehér-zöld tábla csak kettő van: mindkettő a kiskunhalasiaké. Meg is kérdezi az egyik kanadai diák: „Where is the country Kiskunhalas?” („Hol van ez a Kiskunhalas nevű ország?”) Elmondjuk neki, adunk az országimázs-nak. A lágerben fényképezés: mindenki mindent meg akar örökíteni, hiszen ott-hon el kell mesélni, meg kell mutatni. Fotós kollégám embereket állít be, én inkább csak ösztönösen lövöldözök. Szinte nekimegyünk egy fabarakknak: a tábla szerint Mengele doktor itt oltotta be méreggel az újszülötteket. A másiknál egy öreg zsidó bácsi gyújt gyertyát, amott pedig izraeli lányok énekelnek egy orosz zsidó csoporttal. A kivetítőn dokumentumképek váltakoznak, egy hang pedig lassan olvassa az ismert áldozatok neveit, az ország megjelenésével. Szerepelünk rendszeren.

Elszállnak a felhők, kezdődik az ünnepség. Saron beszél, inkább héberül, mint angolul. A mikrofonhoz lép a lengyel szónok is, őt már jobban érteni. Lassan aktiválódnak mindenkiben az itt-ott már olvasott angol szavak: never = soha, don't forget = ne feledd, jewish people = zsidó emberek... A kórus Izraelből jött: a dalok jobbára idegenül, esetenként szlávosan hatnak, számomra ismeretlenül. A tömegből azonban többen velük dúdolnak.

Esteledik. Láger kiürít, kordon felállít, komor politikusokat elszállít. Mi is ott ülünk már a buszban. Íme minden kész, s megkapjuk a „felszállási engedélyt”. A csoport kienged, s a vidámódó hangulatban teológiai kérdések is előkerülnek. Így a zsidó vallásúak nem pihennek: az egyikük a „kóser disznóvágás” lehetlenségét bizonygatja a keresztény kultúrkörnek, a friss bár micvós (zsidó „konfirmáció”) Gábor pedig a Hegedűs a háztetőn slágerait énekl el a közönségnek. Merthogy ezt minden zsidó ismeri... És ettől kezdve mi is.

Az útra fejenként tizenötezer forintot kellett befizetni. A többi költséget az Élet Menete Alapítvány fedezte. Jövőre szeretnék részt venni egy világháborús magyar tömegsír rendbetételén. Csak jut erre is pénz, no meg ember...

■ Ifj. KÁPOSZTA LAJOS

dalok közt ott van a Hitler elutasító német színésznő, Marlene Dietrich örökzöldje – „Hova tűnt a sok virág?” – is, de eredeti nyelven! Fröhlich Róbert főrabbi boldog: nagyon régen voltak ennyien... A biztonsági őrség is elégedett, hiszen rendezavarás nem történt (talán vártak még valakiket füttyülni?); irány a határ, kéken villogó kísérettel. Mi ezt túlzásnak tartjuk, de a madrichok (izraelita kísérők, huszoneves fiatalok) bemozdják a buszok mikrofonjába a biztonsági előírásokat: egyedül senki sehova, a biztonságikon túl sehova, a szállásról kijárási nincs, egyendzseki, egyentáska, a nyakban két jól látható igazolvány, idegenrel szóba nem állni, robbanás esetén lefeküdni. Lá-

egy harmadik teremben mennyezetig érő cipőhalom... Ennyi maradt a több mint egymillió emberből. Benézhetünk a celálába is: még megvan a kübli, a priccsek és a különleges büntetés helye is: este négy rabnak kellett bemászni az állócellába, és aki reggelre nem fulladt meg, mehetett dolgozni. Négy gyereket beállítottunk a készülő fényképhez a félig lebontott falú lyukba, miközben valaki lefordítja az angol nyelvű feliratot. Nincs mosoly. A krematóriumon gyertyák égnek. Többen szakértően magyarázzák a működési elvet. Értjük és nem értjük. Szólnak: gyereünk tovább, jön a másik csapat.

Birkenau: a nagyobb láger. Ide futott be a vonat anno a „Schindler-zsidókkal”

zik, itt eszik, majd továbbindul a nép. Hatalmas gesztikulálás, a sarokban tucatnyi férfi imádkozik kelet felé fordulva, mellettem egy amerikai gyerek ül. Bemutatkozunk: nagyapja Goldman Jakab, aki a háború után vándorolt ki a számára érdektelenné váló Magyarországról a biztatóbb USA-ba. A gyerek most van először Európában, magyarul nem tud, de majd el akar ide is jönni. Na hiszen! Mit is mondjak neki? Bontok neki egy kóser pudingot...

A harmadik nap a megemlékezés és „az élet menete” napja. Auschwitz lég-

gerban nem enni, nem dohányozni, nem rendezavarni. Étkezés központilag: kóser kaja, a csomagoláson héber betűk. Ezek nem viccelnek!

Útközben kérdések, viták – no meg viccelődés, majd alvás. Éppen annyit, hogy másnap reggel felfogjuk, amit látunk. Belépünk a kísérteties kapun. „Arbeit macht frei” – „A munka szabaddá

is – meg az egyik csoporttagunk nagymamájával. Áll a főépület, megvannak a sínek, és néhány barakk is megmaradt. Priccsek, rácsok, tömegvéccé, reménytelenség. Árnyat adó fa akkor sem volt, most sincs. Az egyik barakkban magyar nyelvű megemlékezés zajlik: rabbi, kántor, diákok. Mi rohanunk tovább: fényképezni és filmezni, aztán a szállásra.

HETI ÚTRAVALÓ

Szent, szent, szent a Seregek Ura, dicsősége betölti az egész földet! (Ézs 6,3)

Kemény szeretet. E jelzős szerkezetet alkotó két szó látszólag ellentmond egymásnak. A szeretet ragaszkodásban, gyengédségben, önzetlen jóakarásban megnyilvánuló érzélem. A „kemény” utalhat kitarásra, határozottságra, szigorúságra, de a kemény ember lehet könyörtelen, részvélen is. A szeretet szó kiejtésekor melegség járja át az ember szívét, pedig szeretetünk is lehet rosszul értelmezett, káros másokra. Az a szülő például, aki majomszeretettel csíng gyermekén, és elfogult vele szemben, rossz irányba is terelheti.

A „szeretet” jónév és a „kemény” melléknév külön-külön meg egymás mellé téve is lehet negatív vagy pozitív töltésű egyaránt. A felnövekvő gyermek érzi, hogy szülei részéről kitartó, határozott ragaszkodás vagy könyörtelen, részvélen érzélem sugárzik felé, amikor a szülő meg akarja mutatni, hogy ő a keményebb, az erősebb. Helyesen, jól szeretni nagyon nehéz.

„Isten szeretet...” (1Jn 4,16b)

Elviselhetetlennek érzett lelki és testi csapások súlya alatt hányzor kiáltunk fel így: „Isten nem szeret engem, mert ha szeretne, nem engedné, hogy ennyit kelljen szenvednem!” Nem kényszeríthetjük ki Istentől, hogyan szeressen bennünket. Egy biztos: keménysege nem könyörtelen, nem részvélen. Ha hiszünk Istenben, és komolyan vesszük a Biblia szavait, akkor el kell fogadnunk: a fenytés Isten szeretetének a jele. „Fiam, ne vesd meg az Úr fenytését, és ne csüggedj el, ha megféd téged, mert akit szeret az Úr, azt megfenyíti, és megostoroz mindenkit, akit fiává fogad.” (Zsid 12,5,6)

S ha néha elbizáncol magunkat, újra meg újra figyelmeztet határozottan kemény szeretettel, hogy életünk végéig fiai maradjunk. Énekeskönyvünk 263. énekének első versszakával is Isten különleges szeretetéről énekelhetünk: „Ha süjt, akkor is szeret, / Így próbálja hitedet. / Si-on, ezt hát jól gondold meg, / Szabj határt bús gyötrelmednek!”

■ CSABA PIROSKA

Szentháromság ünnepének hetében az Útmutató reggeli igéi az Úristen dicsőségét hirdetik. Vezéregyben a szeráfok hangos kiáltása csendül fel. Csatlakozunk mi is a mennyei seregek dicsőítő kórusához, s Pál szavaival imádjuk a mindenség Urát: „Az örökkévalóság királyának pedig, a halhatatlan, láthatatlan egy Istennek tisztelet és dicsőség örökkön-örökké. Ámen.” (1Tim 1,17) Athanasius ezt tanítja a harmadik ökumenikus hitvallásban: „Az egyetemes-keresztény hit pedig ez: az egy Istent a háromságban, a háromságot pedig az egységben tiszteljük; s ne keverjük össze a személyeket, se a lényeket szét ne válasszuk. (...) Örökkévaló az Atya, örökkévaló a Fiú, örökkévaló a Szentlélek, de mégsem három az örökkévaló, hanem egy az örökkévaló. (...) Aki tehát üdvözülni akar, az így vélekedjék a Szentháromságról.” (Athanasiusi hitvallás 3., 10., 26.) Jézus tanítása nem csak Nikodémusnak szól: „Bizony, bizony, mondom néked, ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába.” (Jn 3,5) Pál apostol Isten minden emberi értelmet meghaladó bölcsességét magasztalja, mert eljut ennek felismerésére: „Bizony, tőle, általa és érte van minden: övé a dicsőség mindörökké. Ámen.” (Róm 11,36) Jeremiás próféta is csatlakozik a dicsőítő kórushoz, s a pogány bálványokkal szemben hirdeti: „Nincs hozzád hasonló, Uram!” (...) „De az Úr az igaz Isten, élő Isten, örökkévaló Király!” (Jer 10,6,10) Mi is együtt tanúskodhatunk az Ószövetség evangélistájával arról, hogy az örök „én vagyok – leszek” a mi szabadítónk lett Jézusban, mert minket is kiválasztott, hogy megismerjük őt, higgyünk benne, és megértjük: „Én, én vagyok az Úr, rajtam kívül nincs szabadító.” (...) „...én Isten vagyok. Ezután is csak én leszek!” (Ézs 43,11,12b–13) Ezért számunkra már nem ismeretlen az az Isten, akiről Pál beszélt a bálványisteneket „teremtő” athéniaknak, amikor az embereket teremtő és újjáteremtő, igazságosan ítélő Úrról tett bizonyoságot, aki „most azt hirdeti az embereknek, hogy mindenki mindenütt térjen meg” (ApCsel 17,30). Az apostol csodálatos egységben látja a Szentháromság Isten mindhárom személyét: „...egy a Lélek, (...) egy az Úr (Jézus), (...) egy az Istene és Atyja mindeneknek; ő van mindenek felett, és mindenek által, és mindenekben.” (Ef 4,4–6) A Fiú egész földi élete és a kereszten kiáltott szavai is – „Atyám, a te kezdebe teszem le az én lelkemet!” (Lk 23,46) – az Úristennel való tökéletes egységét, szeretetközösségét hirdetik. Jézus kérdése, felszólítása és ígérete a hitről most nekünk szól: „Talán nem hiszed, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem van? (...) Higgyetek nekem... (...) Bizony, bizony, mondom néktek: aki hisz énbennem...” (Jn 14,10–12) A hit a Szentháromság Isten iránti feltétel nélküli bizalom. Nevében mondott kéréseink teljesítését ígéri Jézus, „hogy dicsőítessék az Atya a Fiúban” (Jn 14,13). Mi mind „dicsőrünk téged, / mint jó Atyánkat, / A te szent Fiaddal / És Szentlélekkel, / mi Vigasztalónkkal.” (EÉ 41,7)

■ GARAI ANDRÁS

Katé a határon túlra – adományozóvonal

06-81-330-220

Egy hívás – és valakit megajándékozott! A hívás díja 400 Ft + áfa.

Szedhet-e gyógyszert a hívó?

EVÉLET LELKI SEGÉLY

Szókéne Bakay Beatrix

▶ „Alapbetegségem mellett sokféle egyéb egészségügyi problémával küzdöttem az elmúlt években. Mivel az orvos gyógyszereket írt fel, természetesen szedtem őket. Emellett kipróbálók különféle gyógyhatású szereket is a gyógyulásom érdekében. Egy hívó ismerősöm a közelmúltban azt mondta nekem, hogy a görög *farmaka* szó varázslást jelent, ezért a gyógyszerek szedése ördögi dolog. Szerintem nagyon megdöbbentő ez a kijelentés. Ezek szerint a keresztényeknek tilos lenne gyógyszer szedniük? Utasítsuk vissza a gyógyszerkezelést, és haljunk bele a betegségünkbe?”

Drága Emma, érdeklődéssel fogadtam izgalmas kérdésed! Engedje meg, hogy egy reménykeltő igével köszöntsem, majd rögtön a lényegre térjek. „Világosságom és segítségem az Úr, kitől félnék? Életemnek ereje az Úr, kitől rettegnék?” (Zsolt 27,1)

A görög „farmakon” szó (egyes számú forma, többes számban: farmaka) több jelentéssel bír: 1. segédeszköz, ellenszer, csillapítószer; 2. orvosság, gyógyhatású szer; 3. ártó szer, mérgező itál. Miután a varázslással foglalkozó emberek gyakran állítottak elő gyógyhatású szereket és persze mérgező itálokat is, a „farmakon” szó „varázsszer” jelentést is kapott. Az Újszövetségben a következő szavak származnak e szóból: *farmakeia*, amely az orvosság használatát éppen úgy jelenti, mint a varázslást (Gal 5,20; Jel 9,21; Jel 18,23), valamint a *farmakosz* kifejezés is innen ered, jelentése: gyógyszerkészítő, mérgekeverő, varázsló (Jel 21,8).

Ezeket a szavakat tehát lehet jó és rossz értelemben is használni. Azt, hogy mikor melyik jelentésük kerül előtérbe, a szövegkörnyezet határozza meg. A galatákhöz írt levélben, de a Jelenések könyvében is minden alkalommal több külön, elvetendő tulajdonság és cselekedet között szerepelnek ezek a szavak, rá-

adásul abban az összefüggésben, hogy a varázslók, a mérgekeverők nem mehetnek be Isten országába és szent városába. Ugyanakkor teljesen téves következtetés volna azt állítani, hogy minden orvossághasználat varázslás is egyben. Tény, hogy a farmakeia szó értelmébe belefér a hallucinogén szerek és egyéb káros anyagok előállítás és használata is, amelyektől tartózkodnunk kell. De ugyanakkor a farmaceutika (azaz a gyógyszerészet tudomány, amely kifejezés szintén a farmakeia szóból képződött) alapvetően az ember szolgálatában áll. Nyilvánvalóan a mindenható Isten gondviselő szeretetének jele az orvostudomány és a gyógyszerészet nagy léptékű fejlődése, amelyek eredményeit szabad használnunk. Ezért jó szívvel ajánlom Önnek, hogy bátran éljen a klinikai orvoslás módszereivel!

Biztos vagyok azonban abban, hogy kedves levélíró testvérem figyelmét sem kerülte el az, hogy a mai ember túl sok orvosságot és gyógyhatású szert szed. Túl könnyen és meggondolatlanul nyúl mindenféle tablettá, tinktúra, csepp és balzsamir után, emellett előszeretettel keresi és veszi igénybe különféle sámánok, kuruzsok, táltosok általudományos módszereit gyógyulása érdekében. Sajnos gyakori a keresztények között is, hogy olyan vallásfilozófiai alapon álló „gyógymódoznak” (például jóga és akupunktúra) és parapszichológiai módszereknek (például magnetizmus és mesmerizmus) vetik alá magukat és családtagjaikat, amelyek mögött „e világ istene” áll (2Kor 4,4).

Sajnos a sátn nem tiszteli a szabad akaratot, gyakran a „világosság anyala-

ként” mutatkozik be, és jót – jelen esetekben egészséget – ígérve kopogtat be hozzánk. Ha beengedjük, akkor beköltözik hozzánk, majd kirabolja a gyanútlan ajtónyitót. Ezért az úgynevezett alternatív gyógymódokkal szemben nem árt bizalmatlannak lennünk, csak igei átvilágítás után éljünk velük! Lehetetlen nem észrevenni, hogy ma az egészség bálványává vált. Ha közvélemény-kutatást tartanánk, és megkérdeznénk az utca emberét, hogy mit tart a legfőbb értéknek, akkor egészen biztos, hogy az „egészség” a toplista csúcsait ostromolná.

„No de miért olyan nagy baj ez?” – kérdezhetjük. Akár Emma nézőpontjából is feltehetjük a kérdést: „Utasítsuk vissza a gyógyszerkezelést, és haljunk bele a betegségünkbe?” Szó sincs róla. Hiszen a betegség nagy megpróbáltatás, nemegyszer szörnyű kínokkal együtt járó állapot. Az Úristen lehetővé teszi, hogy bizonyos betegségek ellen szeret megtaláljuk, az egészség pedig valóban érték. De vajon csupán a testi egészség értékes? Nem kellene legalább annyira a lelki egészségünk megővésére is törekednünk?

A baj ott kezdődik, amikor az ember csupán a bűn következményeitől akar megszabadulni, és nem a kiváltó okától. Kerülő úton keresi a gyógyulást, és a lélek dolga nem érdekli. Látnunk kell azt is, hogy az Úr gyakran testi erőtlenségünkben kereszttül nevel bennünket. Az örök élet szemszögéből nézve földi életünk fontossága a valós helyére kerül. Mindenekelőtt „életgyógyulásra” van szükségünk! Krisztusra, aki „bűneinket maga vitte fel testében a fára, hogy miután meghaltunk a bűnöknek, az igazságnak éljünk: az ő sebei árán gyógyuljatok meg” (1Pét 2,24). Szeretettel kívánom ennek a drága, üdvhozó igének testi-lelki áldásait Emma életére:

■ SZÓKÉNÉ BAKAY BEATRIX

Leveleiket „Lelki segély” jelleggel várjuk szerkesztőségünk címére. Kérjük, jelezzék, hozzájárulnak-e ahhoz, hogy a leveleikre adott választ lapunkban is megjelenjen.

Megbízhatónak tartanak?

Nem olyan régen egyik barátom az új vállalkozásáról – egy kiskereskedelmi üzlet megnyitásáról – mesélt. Történet történetet követett: barátom a beszállítóival kapcsolatos csaldóságairól beszélt. Voltak olyanok, akik nem tudták megfelelően elvégezni a rájuk bízott munkát, mások be akarták csapni, de a legtöbbjük egyszerűen csak megbízhatatlan volt.

Az idő minden induló üzleti vállalkozásnál aranyat ér. Nem tudsz addig szőnyegre fektetni, míg a festés el nem készült, és a festéshez sem lehet addig hozzáfogni, amíg a válaszfalak nem állnak. A projekteknél minden munka kapcsolódik valamilyen módon a következőhöz. Ha valaki nem fejezi be idejében a maga részét, az egész projekt csúszik. Ez történt a barátom, Jim esetében is. „Ha az emberek megtartották volna, amit ígértek – mondta –, akkor az üzlet hét hónap helyett három alatt elkészülhetett volna.” Mások megbízhatatlansága miatt négy hónapig egy másik helyiséget kellett bérelnie, ami jelentős anyagi terhet rótt rá.

A szerződéskötésorok sokan tesznek felelőtlen ígéretet a munka befejezésé-

nek az időpontjára, csak azért, hogy magasabb árral nyerjék el az üzletet, majd a vállalkozásról a teljesítés során elfeledkeznek. A szándék lehet jó, de gyakran túlvállalják magukat az emberek, később pedig alulteljesítenek.

„Jobb, ha nem teszel fogadalmat, mint ha fogadalmat teszel, és nem teljesíted” – olvashatjuk a *Prédikátor könyvében* (5,4). Mindent úgy teszel, ahogyan megígéred? Ha nem, akkor talán nem veszed elég komolyan az ígéreteidet. Próbáld meg eljétni venni a problémánkat azáltal, hogy józanabban határozod meg egy munka befejezésének az időpontját! Az emberek általában kevésbé érzékenyek arra, hogy milyen időpontot határozol meg, mint arra, hogy betartod-e az ígéretedet.

Ha nem várt problémák merülnek fel, számold át újra a feladat elvégzéséhez szükséges időt, és amilyen gyorsan csak lehet, ezt beszéld meg azzal, aki a munkát várja tőled. Ha a munkát befejezed a vállalt határidőre, sok területen annyi új megrendelésre számíthatsz, amennyit el sem tudsz végezni. A megbízhatóság rengeteget elárul az integritásodról.

■ RICK BOXX (Forrás: Monday Manna)

Svéd-magyar lelkészkonferencia. A Déli Evangélikus Egyházkerület és a Linköpingi Evangélikus Egyházkerület együttműködésének keretében a balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon adott helyet május 11. és 14. között az első svéd-magyar lelkészkonferenciának. A tífős svéd delegációt Martin Lind püspök vezette.

BARTHEL-RÚZSA ZSOLT felvétele

Ifjúsági munka a svéd evangélikus egyházban

SZÓSZÓRÓ

Ifjúságirovat-gazda: Balog Eszter

▶ A linköpingi egyházkerületből Balatonszárszóra látogató, tiztagú svéd evangélikus lelkészcsoporthoz egyik tagja ifjúsági munkával foglalkozik a gyülekezetében. A kedves, mosolygós hölgyet, Ulrika Klappot a tapasztalatairól kérdeztük.

– Mi jellemzi a gyülekezete ifjúsági munkáját?
– Összesen ötven vagyunk lelkészek az *Eksjö församling* nevű gyülekezetben, közülünk én vagyok felelős az ifjúsági- és gyermekmunkáért. Ez nem azt jelenti, hogy mindent magam csinállok, hiszen a gyülekezetben harminc gyülekezeti munkatárs dolgozik még. Köztük vannak a gyermek- és ifjúsági munka felelősei is. A gyerekekkel számos csoportban foglalkozunk: működik például a kicsik csoportja, léteznek különféle gyermektáborok, van baba-mama kör, és a tinédzserek számára is színes a kínálat. A konfirmanduscsoportok mellett – tizennégy-tizenöt éves korban van a konfirmáció – az úgynevezett vezetői csoportba hívjuk a már konfirmáltakat, ahol képzést kapnak, hogy gyülekezeti segítőkké váljanak. Így a konfirmáció után bevonjuk őket a gyermek-, illetve a konfirmandusmunkába. Ez egy egyéves tréning. Így próbáljuk őket megtartani a gyülekezetben, „alkalmazzuk” őket a közösség életében – a végzett munkáért néha egy kis zsebpénzt is kapnak.

– Hogyan zajlik a konfirmáció oktatás a gyülekezetben?
– Három csoport közül választhatnak a jelentkezők. Először is részt vehetnek a „tradicionalis oktatásban”, amely egyszer van egy héten – ide korlátlan számban lehet jelentkezni. A következő csoport egyszerűen gyűlik össze egy hónapban, és tagjai a nyáron tíznapos európai utazást tesznek. Ide legfeljebb húsz fő jöhet. A harmadik csoport egyszer ül össze egy

hónapban, és nyári táborban vesz részt. Minden fiatal maga döntheti el, melyik típusú oktatásban kíván részt venni.

– Hányan konfirmálódnak egy évben?
– Átlagosan hatvanan, de ez csak a fele annak, ahányan jöhetnek...
– Tapasztalatai szerint milyen igényekkel fordulnak a fiatalok az egyház felé?
– Azt várják, hogy emberi lényként kezeljük, hogy szeressük, értsük meg őket, hogy legyen jó kapcsolatuk a felnőttekkel; fontos számukra, hogy a felnőttek meghallgassák és komolyan vegyék őket.

– Teljesülnek ezek az elvárások?
– Megpróbáljuk ezt nyújtani – nem mindig sikerül... Néha nehéz őket megszólítani. De a pingpong, a foci, a közös főzés, a beszélgetés, a mozi, az ifjúsági kórus mind szerett tevékenység a számukra, ezek során talán könnyebb közelebb kerülni hozzájuk.
– Mi jellemzi a svéd fiatalokat?
– Nagyon gyorsan felnőnek, korán felnőtté válnak. Általában elmondható, hogy szeretnek sportolni – főleg hokizni –, barátkozni, számítógéppel játszani.
– Milyen problémákkal, deviáns viselkedésmódokkal kell szembenéznünk az ifjúsági munka során?
– Mint ahogyan általában más országokban is, a drog- és alkoholfogyasztás, a társas kapcsolatok zavarai jelentik a leg súlyosabb gondokat.

– Mi a célja annak a munkának, amelyet a fiatalokkal végez?
– Szeretném, ha magabiztos, céltudatos felnőttek lennének.
– Sok sikert kívánok hozzá!

■ BALOG ESZTER

A börtön angyala

Elizabeth Fry emlékezete

► Ha abban a szerencsében van részünk, hogy egy új angol ötfontos bankjegy kerül a kezünkbe, akkor – a papírpénz hátoldalán – egy nálunk sajnálatos módon alig ismert asszony, Elizabeth Fry portréját láthatjuk. Pedig Fry asszony – magyarul: Fry Erzsébet – érdemes a figyelmünkre: ő volt a diakóniai szolgálat egyik legjelentősebb alakja az egyháztörténelem folyamán. Már tizenhét évesen a szépirodalmon kívül – a családok nevelése céljából – oktató és keresztény könyvek is megtalálhatóak voltak.

Az ideai esztendőben kétszer is emlékezhetünk rá: 225 éve, május 21-én született Norwichben, és 160 éve, október 12-én halt meg Ramsgate-ben.

Fry Erzsébet – a Fry nevet egyébként csak húszéves korától viselte, miután feleségül ment a korszak egyik angol hírességéhez, Joseph Fryhoz – életéről sok mindent tudunk, minthogy két lánya két nagy kötetben, rendkívüli precizitással megírta és kiadta életrajzát (1847-ben és 1884-ben) *Memoirs of the Life of Elizabeth Fry* címmel.

A bevezetőben említett iskola megalapítása mellett több más kezdeményezés is fűződik a nevéhez. Például a brit tengerészek és családjaik számára családi otthonokat – beszédes nevük szerint „parti otthonokat” – építtetett a tengerparton, amelyek teljes felszerelésére és fenntartására különféle állami támogatásokat szerzett. E lakásokat házi könyvtárral is ellátta, amelyben a szépirodalmon kívül – a családok nevelése céljából – oktató és keresztény könyvek is megtalálhatóak voltak.

Harmincas éveire aztán egy sajátos diakóniai ág, a börtönpasztorizáció lett Fry Erzsébet kedvelt szolgálati területe. Többek között keresztény szellemiségű és oktató jellegű asszonykört alapított a börtönökben, és mindenütt hasznos munkát szervezett a női foglyoknak; több utat tett Európa számos börtönébe, hogy a női rabok elfogadhatatlan körülményein javíthasson. Már csak halála után alapított meg – de még az ő utának indító kezdeményezésére – Londonban az úgynevezett „Fry-menhely”, a „The Elizabeth Fry Refuge”, ahol a börtönből éppen hogy kikerült, nincstelen és otthonatlan asszonyok, valamint az egyéb okok miatt magukra hagyott (például megözvegyült, vagyonukat veszített, csödbe ment, avagy házasságon kívül állapotossá lett) nők kaptak átmeneti szállást. 1815-ben egy színvonalas oktatási intézményt hozott létre a newgate-i börtönben.

E szolgálatai mellett kivételes tehetségű kvéker misszionárius és szónok is volt, aki számos missziós utat tett élete során, és így felekezete tanításának elismert terjesztőjévé vált. Ezen utak alkalmával fellépett a nevelésügy szintjének emelése, valamint a biblikus és vallásos irodalom terjesztése mellett is. Sógórával, Thomas Fowell Buxton ismert angol politikussal, parlamenti képviselővel együtt (akinek a nevét ma már valószínűleg csak a híres söréiről és serfőzdejéről ismerik a habos nedűt kedvelők) fő szószólója volt a szegények helyzetének javítására irányuló törekvéseknek, avagy a segélyegyesületek – mint például a selyemszövők segélyegyesülete (mintegy kezdetleges szakszervezet) – megalapításának. Együtt küzdöttek a parlamentben és azon kívül is a néger rabszolgák jogaiért és felszabadításáért. Kezdeményezésüket – mondhatjuk egyértelműen – siker koronázta, hiszen 1823-ban az angol gyarmatokon meg történt a teljes rabszolga-felszabadítás.

Sógóra 1818-ban kiadott korszakalkotó művének, a börtönök megreformálásáért küzdő könyvének a titkos „háttér-inspirálójaként” is Fry Erzsébetet tarthatjuk számon. Úttörő munkájának elismeréseként nem véletlenül ragadt rá a „börtön angyala” elnevezés.

■ GABNAI SÁNDOR

ISTENTISZTELETI REND | 2005. május 22.

Szentháromság ünnepe. Liturgikus szín: fehér. Lekció: Jn 3,1–15. Alapige: 5Móz 6,4–7,14–15. Énekek: 41., 250.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv., vizsga-istentisztelet) Blázy Árpádné; de. 10. (német) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Bencéné Szabó Márta; II., Hűvösvölgyi út 193., Felső de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; II., Modori u. 6. de. 3/4 II. Sztójánovics András; Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12. de. 10. Donáth László; Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér de. 10. Hokker Zsolt; Újpest, IV., Lebstűk M. u. 36–38. de. 10. Solymár Péter Tamás; V., Deák tér 4. de. 9. (úrv.) Smidélíusz Gábor; de. 11. (úrv.) Gerőfi Gyuláné; du. 6. Cselovszky Ferenc; VII., Városligeti fasor 17. de. 11. (úrv.) Szirmai Zoltán; du. 4. (ifjúsági találkozó); VIII., Üllői út 24. de. fél 11. (úrv.) Kertész Géza; VIII., Rákóczi út 57/a de. 10. (szlovák) Szpisák Attila; VIII., Karácsony S. u. 31–33. de. 9. Kertész Géza; VIII., Vajda P. u. 33. de. 9. Smidélíusz András; IX., Gát utcai római katolikus templom de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. fél 11. Smidélíusz András; Kerepesi út 69. de. 8. Tamásy Tamás; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. (úrv.) Joób Máté; de. 11. (úrv., konfirmáció) Joób Máté; du. 6. (vespera) Blázy Árpád; XI., Németvölgyi út 138. de. 9. Blázy Árpád; Magyar tudósok krt. 3. (Egyetemi Lelkészség) de. 10. (rádiós istentisztelet-közvetítés, úrv.) dr. Fabiny Tamás; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24. de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv.) Bácskai Károly; XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. Kendeh György; XIII., Frangepán u. 41. de. fél 9. Kendeh György; Zugló, XIV., Lőcsei út 32. de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; XIV., Gyarmat u. 14. de. fél 10. Tamásy Tamás; Pestújhely, XV., Templom tér de. 10. (úrv.) Barthel-Rúza Zsolt; Rákospalota, XV., Régi Fóti út 75. (nagytemplom) de. 10. Bátorovszky Gábor; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 11. de. 10. Börönte Márta; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. de. fél 11. Blatniczky János; Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24. de. 9. Blatniczky János; Rákoshegy, XVII., Tessedik tér de. 9. Eszlényi Ákos; Rákosszentmihály, XVII., Pesti út 111. de. fél 11. Eszlényi Ákos; Rákosszaba, XVII., Péceli út 146. de. 9. Wiszkidenszky András; Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11. Wiszkidenszky András; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. Kőncze G. Árpád (szlovákiai esperes); Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (ref. templom) de. 8. Kőncze G. Árpád (szlovákiai esperes); Kispeszt, XIX., Templom tér 1. de. 10. Széll Bulcsú; XIX., Hungária út 37. de. 8. Széll Bulcsú; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. Győri János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. Zólyomi Mátyás; Budafok, XXII., Játék u. 16. de. 10. Solymár Gábor; Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. Endreffy Géza.

■ Összeállította: BODA ZSUZSA

Mindenki testvére

A református gyökerű Roger Schutz kilencvenéves

► A világereszténység és az egyháztörténet első ökumenikus testvéri közösségének, Taizének az alapítója és lelki vezetője, Roger Schutz május 12-én töltötte be 90. életévét. Az 1940-ben alapított, világszerte ismert, a burgundi-ai francia lankák között meghúzódó testvéri közösség főként a fiatalok között népszerű. A Communauté jelenleg száz testvér alkotja, akik huszonöt nemzethez tartoznak. A testvérek saját munkájukból élnek, a maguk számára nem fogadják el adományokat. A közösség tagjai három közös imádságot mondanak naponta, szép énekeiket fiatalok milliói ismerik, és éneklük sok nyelven. Az ott megélt és onnan kisugárzó ökumenikus modell lényege: protestánsok, katolikusok és anglikánok semmit sem adnak fel értékes hagyományaikból. Az a mód, ahogyan együtt élnek, és bizonyosságot tesznek Krisztusról, az egész szétszakadozott kereszténység számára példaértékű.

Roger testvér – eredeti nevén Louis Schutz-Marsauche – már családjában megörökölte a kibékült, kiengesztelődött elmenteket, illetve sokféleség valóságát, amelyet aztán családi modellként kivitt az egyházra és a világra is.

Ellentétes világok illeszkedtek egymáshoz már a családban is: a földszerező svájci parasztkok és a léleképítő, művelő református lelkészek. Aztán a német-francia ellentétek is szépen egybesimultak szülei házasságában. Roger 1915. május 12-én született Svájcban. Édesapja református lelkész volt. „Egy ideig hitetlen voltam” – írta gimnáziumi éveiről. „Bár nem hittem, de tiszteltem azokat, akik hittek.” Fiatalkorában földművelő és író akart lenni. Strasbourgban és Lausanne-ban tanult református teológiát, de még ekkor is szkeptikus volt. Jézus Krisztus azonban másként döntött, nem engedte ki a vonzásából. Ekkortájt sokat beszélgetett katolikus szerzetesekkel, és imádkozott a kolostori csendben. Egyetemistákból és tanárokból egy kis közösséget hívott életre.

Megtérésének eseménye egy késő alkonyi órára esett. Ahogy leírta: „Miért van az egymás kölcsönös legyőzésének ösztöne az emberekben, még a keresztények között is?” Villámlásszerűen törtéte át kérdéseinek kódját a világos válasz, amely azután egész életét meghatározta: „Ha lehet az emberek között megértés, kezd el magadnál, és kötelezd el magadat arra, hogy minden képességeddel megértésd a másik embert!”

Az elszigetelődés lehangoltá teszt. Ennek elkerüléséért már 1940-ben, záróvizsgája után keresett egy alkalmas épületet, ahol – mint írta – „másokkal együtt a keresztény élet lényegi dimenzióit megélhetjük”. Ez a közösségvállalás első határozott lépése volt.

Roger kezdetől fogva kerülte, hogy a közösséget valamiféle világtól elfordult, onnan kivonuló békeszigetnek tekintse. Ezért olyan helyet keresett növekvő közösségüknek, ahol valóban az élet sűrűjében lehetnek. Ekkoriban írta: „A hívő ember számára, minél inkább szeretné megtapasztalni Isten örökkévalóságát, annál inkább fontos, hogy emberi kiszolgáltatottságok és veszedelmek között éljen.” Amikor házat keres Burgundia dombos vidékein, Taizében egy idős asszonynak meséli el tervét, aki a következőket mondja neki: „Maradjon nálunk, olyan szegények, elhagyottak vagyunk.” Ő pedig úgy véli, Isten hangja ez, Istené, aki egy szegény asszony hangján szólal meg. Ez volt az első alkalom, hogy ilyen szívhez szóló, marasztaló szavakat hallott valakitől.

Az a cikál által felidült, lerombolt Taizében lelte fel jövőendő közössége helyét. A falut körülvevő terület testvéreivel művelés alá fogta: teheneket tartottak, s elkezdtek kápolnájuk építését. Ajtajuk tárva-nyitva volt a német megszállás elől menekülő zsidók és a politikai üldözöt-

tek előtt, akik segítséget kaphattak náluk, mielőtt átérték a semleges Svájcba.

1942 őszén a Gestapo megszállta a házat, s miközben Roger a svájci határon kísért át egy menekültet, testvéreit őrizetbe vették. Ő maga Genfben maradt – ez a város Kálvin óta a hitsorsosok, a menekülő protestánsok menedékvárosa volt. Itt is létrehozta „miniközösségét”, s a közel kétévi kényszerű száműzetés idején írta meg a közösség rendszabályait. Az öröm házának nevezett közösségben éjszakákon át beszélgettek a javak közösség erőteljes növekedésnek indult. Az együttélés formái ugyanazok maradtak, mint korábban voltak. Először 1949-ben tettek a közösségben élők fogadalmat arra, hogy egész életük során kötelezik magukat a testvéri Isten- és ember-szolgálatra. „A szavak akkor lesznek hitelesek, ha megéljük őket. Mindig is erre vágytam: a szétszakadozott egyház lisztjébe a közösség kovászatát beletenni” – írta. „Légy az emberek között a testvéri szeretet és öröm jelvé” – olvasható szabályzatukban. A testvérek nem prédikálnak, nem is misszionálnak közvetlenül, hanem egyszerűen jelen vannak, csendesen és békeletően, akár egy megelevenedett példázat.

1951-ben néhány testvér a közeli bányaüdvökre költözött, hogy a bányászok között élhessenek meg közösségi lelkeségüket-szellemiségüket. További közösségek alakultak: az algériai nyomorregyedekekben, Chicago fekete gettójában, ahol véres fajgyűlölet tombolt, Ruandában, Svédországban, Angliában, a brazil Recife-ben, Bangladesben, a fiatal muszlimok és hinduk között.

Az eredendően protestáns rend, amely az egyháztörténelem első ökumenikus közössége is egyben, által lett ökumenikus közösség, hogy lassan katolikus testvérek is csatlakoztak hozzájuk. Egyébként az is egyháztörténeti esemény – amelyről hazánkban kevesen tudnak –, hogy ez a protestáns közösség inspirációt jelentett a nők számára is. Példája nyomán a háború végén – ugyan-csak Franciaországban – megalakult az egyháztörténelem első protestáns női közössége, a pomeroli Kistestvérek Rendje, amely később katolikus női tagokat is befogadott. Ugyanígy a grandchampi női protestáns közösség, melynek vezetője, Geneviève nővér és Roger testvér 1953 novemberében közös dokumentumot adott ki arról, hogy közösségeik célja „a reformáció egyházaiban közös elhívásukat Jézus Krisztus szolgálatában és a bizonyosságtétel egységében felmutatni és megvalósítani”. Mindebben Isten Szentlelkének pünkösdi, közösségformáló csodáját és mai folytatását láthatjuk – Kálvinnal szölvá – napnál világosabban. Szolgálatuk négy közös alapelve: Imád-

kozzál és dolgozzál, hogy Isten országa így is közelebb jöjjön! Mindennap elevenedjen meg Isten igéje munkáiban és csendességében is! Mindennek ellenére és közben őrizd meg belső csendedet, hogy ezzel is Krisztusban maradj! Járjon át a Hegyi beszéd Lelke: az öröm, az egyszerűség és az irgalom!

A helyileg illetékes katolikus püspök – az akkori párizsi nuncius, Roncalli bíboros, aki később XXIII. János néven pápa lett – engedélyezte, hogy a közösség a falu katolikus templomát is használja hitéleti, közösségépítési célra. Ő volt az első, aki a taizéi testvéreket többször fogadta audiencián. Ilyenkor ezt ismételte: „Ó, Taizé, a kis tavasz az egyházban...” Később anglikánok is jöttek a közösségbe.

Ez a testvéri közösség hatalmas, vonzó mozgalommá vált. Évente mintegy kétszáz ezer látogató jön Taizébe, főként fiatalok, hogy az imádság celláiban, a közös imák és éneklés során feltölteszenek a szeretetszolgálatra. Fiatal angol lányok, akik pár hónapig Nairobi nyomorregyedeiben éltek és szolgáltak az abszolút elesettek között, Angliába visszatérve ülsztrájkokkal kiharcolták szegény és hajléktalan honfitársaik számára a szükséglakásokat, amelyeket addig telekspekulánsok tartottak üresen. Sok-sok taizéi „kistestvér” szorgoskodása nyomán formálódott a remény helyévé a New York-i Manhattanben egy öregek számára elkülönített gettó, a kanadai Québecben egy egész munkásnegyed, egy latin-amerikai menekülttábor, számos börtön, Bécsben külföldi menekült családok nyomortanyája.

Mindezen helyeken valami nyilvánvalóvá vált Isten népének életéből, lelkiségéből, emberszeretetéből. A Hegyi beszéd valóságából.

Feltámadott Jézusa lelkéből lelkesedett Roger programadó sorai: „Csatold le a szegények és kizsákmányoltak bilincseit, s ekkor csodálkozva tapasztalod, és teszel bizonyosságot arról, hogy a Feltámadott jelei feltűntek már ezen a világon. Oszd meg javaidat, hogy nagyobb igazságosság jöjjön a világra. Ne tégy senkit áldozattá! Mindenki testvére, testvér mindenki számára megkülönböztetés nélkül – ez légy, s indulj azokhoz, akiket lenéznek és kitaszítottak!” Ez Roger Schutz és Taizé ma és holnap is korszerű üzenete, a 21. században is nélkülözhetetlen példája.

Az 1950-es évek végétől kezdve sok ezer fiatal keresi föl – hazánkból is – Taizét, hogy részt vegyen az egyhetes találkozókon, az imádságokon és a kiscsoportos beszélgetéseken, felekezeti hovatartozástól függetlenül. A taizéi testvérek pedig gyakran vezetnek – kis és nagy – találkozókat Afrikában, Észak- és Dél-Amerikában, Ázsiában és Európában, „a bizalom zárandokútja a földön” részeként.

■ DR. BÉKEFY LAJOS

Taizé az idén Milánóba „zarándokol”

Milánó városa fogadja 2005. december 28. és 2006. január 1. között az európai fiatalok taizéi találkozóját – jelentette be Dionigi Tettamanzi bíboros, Milánó érseke több ezer fiatal előtt márciusban a milánói dómban. (Az évenkénti összejövetelek, amelyek sorában az idej már a 28. lesz, a kezdeményező taizéi közösségről kapták a nevüket.)

A bíboros elmondta, hogy bízik egyházmegyéjének vendég szeretetében és abban, hogy a milánói családok nagylelkűen fogadják majd az egész Európából érkező fiatalokat, ugyanúgy, ahogyan hét évvel ezelőtt, amikor ugyancsak a lombard főváros fogadta a találkozó több tízezer résztvevőjét. A bíboros emlékeztetett arra, hogy a találkozó része lesz a „bi-

zalom zárandokútjának”, amelyet harmadik évvel ezelőtt Roger testvér ihletés indított útjára. Ennek a zárandokútnak Lisszabon, Hamburg, Párizs, majd Budapest voltak a legutóbbi állomásai.

A következő találkozó helyszínét Taizében is a nagyhét során, a húsvét ünneplésére összegyűlt több ezer fiatal előtt hozták nyilvánosságra.

Változik a klíma...

Mindig is változott. Úgy tízezer éve Anglia nagy részét még jég borította. A jég aránylag „gyorsan” olvadt. Tudjuk, hogy korábban több jégkorszak is volt, aztán ismét melegebb lett, természetesen az ember közreműködése nélkül. A folyamatok nem állnak meg, a különbség csak az, hogy ma az ember a tudományra hivatkozva azt állítja, hogy ezeket a folyamatokat képes befolyásolni.

Természetesen igaz, hogy a nagyvárosok levegője elviselhetetlen. Az is aggasztó, hogy az emberiség a korlátlan növekedés lehetőségében hisz, hogy gátlástalanul fogyasztja a Föld kincseit, hogy szeméthyegyeket termel. Ez ellen tenni kell valamit, de nem úgy, hogy egy tíz vagy húsz év múlva bekövetkező természeti katasztrófával fenyegetőzünk. Az utca embere ezt vagy hiszi, vagy nem, de ettől függetlenül tovább száguldozik egyre nagyobb kocsikon, vásárol, fogyaszt.

A természeti katasztrófák nem jönnek, hanem már itt vannak, mindig is itt voltak, csak néhány évszázaddal ezelőtt nem írt róluk az újság. Ma azt gondoljuk, hogy több a katasztrófa, mint korábban. Ennek éppen az ellenkezője igaz: a földgolyó és a légkör is jobban forrongott évezredekkel korábban.

A természeti csapásokkal nem tudunk mit kezdeni. De vannak politikai és társadalmi katasztrófák, melyek száma egyre nő. Ezekkel kell foglalkozni, és nem a szén-dioxid-kibocsátáson kell osztozkodni.

SZILAS ATTILA (Zirc)

Tisztelt Szilas Attila!

Köszönjük az éghajlatváltozás és a társadalmi-politikai folyamatok összevetésével foglalkozó levelét. Az Ön által felvetett problémákkal kapcsolatban az alábbiak mondhatók el.

Az éghajlat az elmúlt tízezer évben nagyjából stabil volt – ez tette lehetővé az ember számára a letelepedést és a mezőgazdálkodás kialakítását. Emellett fontos tényező, hogy a mai éghajlatnál melegebb periódusok nem, inkább csak hidegebbek voltak.

Az üvegházhatású gázok légköri koncentrációjának növekedése napjainkban nagyobb, mint eddig bármikor. Nem véletlen tehát, hogy az elmúlt száz évben bekövetkezett 0,6-0,8 °C-os hőmérséklet-növekedéshez képest az IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change, Éghajlatváltozás Kormányközi Testülete) 2001-es becslése a következő száz évre 1,5-5,8 °C-os emelkedést jelez előre, illetve a legújabb modellek szerint 8-11 °C-os hőmérséklet-növekedés várható.

Itt nem egy jövőbeli természeti katasztrófáról van szó. Az éghajlatváltozásból eredő szélsőséges időjárási jelenségek száma és az általuk végzett pusztítás napjainkban is egyre növekszik. Ezek hatására ráerősít a felelőtlen, rövid távú gazdasági-politikai érdekek által vezérelt emberi tevékenység (lásd a tiszai árvizek, a tátrai vagy a mátra-keresztesi esőzések esetében).

Ami az emberi tevékenységek éghajlatot befolyásoló hatását illeti, ismét idézhetjük a 2001-es IPCC-jelentést, amely modellek segítségével kimutatta: a múlt század első feléig természetes folyamatok és hatások mentén változott az éghajlat, míg az elmúlt százötven évben ebben döntő szerepet játszott az ember. Mindaddig pedig, amíg egy adott gazdasági-ipari tevékenységről modellek alapján feltételezhető, hogy az komoly kockázatot jelent az éghajlat alakulására nézve, és ennek ellenkezője nem igazolódik, indokolt az elővigyázatosság elve szerint eljárni.

Abban egyetértünk, hogy a kvótakereskedelem nem jelent megoldást, csupán egy apró, előremutató lépés. Ugyanakkor sajnos kiskapukat biztosít a kibocsátás-csökkentés elkerüléséhez, holott a kibocsátási jogokon való osztozkodás helyett az üvegházhatású gázok kibocsátásának radikális visszafogására lenne szükség.

DÖNSZ TEODÓRA – FIDRICH RÓBERT (Magyar Természetvédők Szövetsége)

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cserepes Csilla

Nyári természetismereti tábor

Van egy evangélikus tábor, ahol odafigyelünk egy törött szárnyú gólyára, ahol lebilincselő beszámolókat hallgathatunk meg a farkasok megfigyeléséről, ahol együtt sírunk a mérgezett Tiszáért; összeállítjuk ökológiai lábnyomunkat, és elcsodálkozunk azon, hogy mennyi „felesleges” energiát használunk. Megismerjük hazánk nemzeti parkjait, túrázunk barlangokban és hegyeken, fürdőzünk tavakban és strandokon. Egy tábor, ahol az áhítatok oltára egy hegy, egy erdő vagy éppen a Hortobágy horizontja.

Van egy tábor, ahol csendben figyelünk a természet hangjaira, elraktározzuk emlékezetünkben a kövek és a növények formáit, de a csendet gyakran a játékos vetélkedőkön vagy a kreatív csoportmunkákban résztvevők zsigongása töri meg.

Van egy tábor, ahol Isten igéjében ott lüktet az a felelősség, amelyvel ránk bízta teremtett világunk ápolását.

Ha te is szívesen eljössz a táborba, és 14-18 év közötti fiatal vagy, szeretettel várunk július 4-e és 10-e között a Fertő-Hanság Nemzeti Parkban, Sarródon. Bővebb információ és jelentkezés: www.termesztabor.hu, tel.: 70/363-3169 vagy 20/824-3179.

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Kihelyezett lelkesi értekezlet Erdélyben

Már-már hagyomány, hogy a Kelet-Békési Evangélikus Egyházmegye lelkeszei évente kihelyezett ülést tartanak. 2001 szeptemberében Brassó és Négyfalu környékén jártunk. Rövid kihagyás után 2004 márciusában Beregdaróc és környéke következett, idén Kolozsvár mellett döntöttünk.

Május 2-án, az ortodox húsvét ünnepének másnapján léptük át a határt Nagyszalontánál, egy rövid pillantást vetettünk a Csonka-toronyra, és máris a Király-hágón találtuk magunkat, ahonnan átléptünk Erdély földjére. A Boncza-kastélynál tett megálló után Bánffyhunad református temploma következett, ahol a kazettás mennyezetben, illetve a gyönyörű kalotaszegi varrottasokban gyönyörködhetünk. Szállásra Kolozsvárot, a reformátusok diakóniai központjában lertünk – mindannyiunk meglepedésére. Miután letettük a csomagjainkat, városnézésre indultunk. Sajnos a teológia épületét csak kívülről láthattuk; kárpótoló viszont a Mátyás király szobra körül betemetett „Funar-gödör”, illetve a Szent Mihály-templom csöndje.

Vidám estebédünk után nyugovóra tértünk, majd másnap megtartottuk az értekezletet. Kondor Péter esperes áhítatát talán nem véletlenül követte Veres R. Csaba Endre espereshelyettes előadása *Nemzet és nemzetiségek a hazai egyháztörténet tükrében és napjainkban* címmel.

Az értekezlet után lutheránus testvéreinkhez indultunk. Dr. Kovács Attiláné Kelemen Erzsébet lelkész bemutatta templomukat, majd elindultunk a Házsongárdi temetőbe, ahol egy segítőkész gondnok fogadott bennünket, végigkálauzolta Reményik Sándor sírjától Szenci Molnár Albert zsolnárfordító nyugóhelyéig. A következő napon bejártuk a Tordai-hasadékot, ellátogattunk Torockóra, majd – Istennek hála – Gyulaférvárt, Dévát és Aradot érintve szerencsésen érkeztünk haza.

VERES CSABA (Medgyesegyháza)

KONDOR PÉTER FELVÉTELE

Kérjük, segítsen, hogy a nők megőrizhessék nőiességük teljességét!

Az a nő, akit emlőrákkal operálnak, testileg és lelkileg is súlyosan sérül. Jelentős segítséget nyújthat számukra egy speciális műtéti eszköz, a gammakamera, amely lehetővé teszi a rákos sejtek pontos helyének meghatározását. A „Béres a daganatos betegekért” elnevezésű program keretében a Béres Alapítvány egy ilyen műszer beszerzéséhez kíván segítséget nyújtani.

Jótekonysági koncert a Zeneakadémián

A Béres Alapítvány Mádl Dalma asszony fővédnökségével jótekonysági koncertet rendez. A világhírű karmester, Vásáry Tamás vezényletével a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara és Lendvai József virtuóz hegedűművész a biztosíték arra, hogy a koncert zenei szempontból egyedülálló esemény lesz. A fellépő művészek felajánlották honoráriumukat a jótekonysági célra. Kérjük, segítsen Ön is!

Helyszín: Zeneakadémia

Időpont: május 28., szombat 19.30

Közreműködik: a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara

Vezényel: Vásáry Tamás

Szólista: Lendvai József hegedűművész

Műsor: Édouardo Lalo: Spanyol szimfónia, op. 21.; Kodály Zoltán: Föl szállott a páva – változatok magyar népdalra

Adományával Ön is segíthet!

Jegyek kaphatók a Zeneakadémián és a nagyobb jegypénztárakban. A Béres Alapítvány számlaszáma: OTP 11703006-20056326.

A jótekonysági cél támogatása a BÉRES szónak az 1784-es SMS-számra történő elküldésével is lehetséges. Köszönjük segítségét! Az SMS ára 240 Ft + áfa (60 Ft).

BÉRES Az egészséges emberért

Mindig frissen

Már benne járunk a májusban, de sajnos az igazi májusi, meleg, verőfényes időjárás még várat magára, pedig lassan vége van a tavasznak. Mindannyian — felnőttek és gyerekek egyaránt — nagyon várjuk már a jó időt, hiszen ebben az időszakban nemcsak a kedvünk lesz jobb, hanem a hideg hónapok után végre kiszabadulhatunk a szobából, és hétvégenként kirándulhatunk a családdal. A gyerekek is számolják már a napokat ilyenkor, hiszen május végén nemcsak a tavasznak van vége, hanem lassan közeleg a tanév utolsó napja is. Egy utolsó hajrá, és pár hét múlva itt a nagy nyári szabadság is. Minden szülő tudja, hogy gyermeke ugyanúgy dolgozik év közben, mint a felnőttek. Korán kel, hogy oviba, iskolába menjen. Este még leül az iskolában feladott leckék mellé, és hosszasan tanul, hogy másnap jól teljesíthessen. Hiába azonban a sok évközi szünet, év végére kimerülnek, elfáradnak ők is. A gondos szülő feladata, hogy kiragadja gyermekét a hétköznapokból — nemcsak egy kis gyermek-napi, közös játékkal, családi fagyizással, hanem avval is, hogy szervezte számára biztosítja a megfelelő vitaminpótlást, hogy ne fáradtan, kedvetlenül nézzen a nyári vakáció elé.

Ehhez nyújt segítséget a Béres Gyógyszergyár Rt. **Vitalin** termékcsaládjá. A **Vitalin Junior Multivitamin** pezsgőtablett-

tából 1 tablettát szedése hozzájárul a 4—10 éves, 2 tablettát szedése pedig a 11—14 éves gyermekek egészséges fejlődéséhez, napi vitaminszükségletének biztosításához. A gyermekek napi vitamin-, ásványianyag- és nyomelemtartalmának fedezéséhez hozzájárulhat még a **Vitalin Junior Multivitamin Rágótablettá** is, amely a vitaminok mellett ásványi anyagokat és nyomelemeket is tartalmazó, cukormentes rágótablettá. 4—10 éves korban napi 1-2 tablettát, 11—14 éves korban napi 2-4 tablettát szedése ajánlott. A felnőttek esetében 1 tablettát citromízű C-vitaminos, illetve narancsízű multivitaminos **Vitalin pezsgőtablettá** járulhat hozzá a napi vitaminszükséglet biztosításához.

Az egyenként húsz cukormentes pezsgőtablettát tartalmazó, könnyű tubusokat bármilyen hosszabb-rövidebb kirándulásra magunkkal vihetjük, egy-egy pezsgőtablettát a vízzel teli kulacsba téve frissítő, finom italt készíthetünk magunknak. Bekészíthetjük a gyerekek nyári hátizsákjába is, amikor táborba indulnak, így biztosítva számukra a megfelelő napi vitamintartalmat, hogy vidáman, jókedvűen élvezhessék a jól megérdemelt „nyári szabadságot”. Mert mi lehet fontosabb egy szülő számára, mint a gyermeke?

Meghívó

A Luther Kiadó szeretettel hívja olvasóit *Gáncs Aladár Élő víz* című könyvének bemutatására, mely május 31-én 18 órától a könyvesbolt melletti tanácssteremben lesz (1085 Budapest, Üllői út 24., bejárat az Üllői útról).

A könyvbemutatót a szerző dedikál, illetve a kiadvány 20%-os kedvezménnyel kapható.

Szeretettel kérjük evangélikus testvéreinket, hogy támogassák adójuk 1%-ának felajánlásával a

Bethesda Kórház Alapítványt!

2005-ben egy új röntgengép beszerzéséhez kérjük segítségüket.

Adószám: 180 425 39-1-42.

HIRDETÉS

Pályázati kiírás

a Lutheránus Világszövetség Európa-titkári állására a Missziós és Fejlesztési Osztályra

A megbízás helye: Genf, Svájc

A munkába állás kezdete: megbeszélés tárgya

A megbízás időtartama: négyéves induló szerződés

Jelentkezési feltételek:

- hittudományi egyetemi vagy ezzel egyenértékű teológiai végzettség
- többéves gyakorlat missziót, evangélizációt magába foglaló tevékenységben, valamint misszióval vagy egyházzal kapcsolatos tervezésben, adminisztrációban és/vagy menedzsmentben LVSZ-tagegyházzal, projektben, programban, missziós társaságban vagy ökenikus szervezetben nemzetközi környezetben
- folyékony angol- és németnyelv-tudás, valamint kívánatos a földrajzi környezetben beszélt egyik nyelv munkaszintű ismerete
- számítógép-kezelés: Word, Excel, PowerPoint

Egyházi ajánlás szükséges!

Az angol nyelvű pályázat június 20-ig nyújtandó be postán, e-mailben vagy faxon a vonatkozó diplomák másolatával, valamint három referenciazemély nevével, e-mail címével vagy faxszámával együtt a következő címre:

The Rev. Rudolf Renfel, Director for Personnel, The Lutheran World Federation, P. O. Box 2100, 1211 Geneva 2, Switzerland, fax: 00-41 22 791 66 28, e-mail: sw@lutheranworld.org

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Felebaráti informatika címmel május 25-én, szerdán 18 órai kezdettel kerekasztal-beszélgetést tart a Tudomány és Hit Jesenius Központ a Budapest I., Szilágyi Dezső tér 3. alatti nagyeremben. Házigazda: dr. Pröhle Péter. (www.jesenius.hu)

Az Evangélikus Külmisziói Egyesület és a kőbányai evangélikus gyülekezet szeretettel meghívja Önt és kedves családját a kőbányai evangélikus templomban (1102 Budapest, Kápolna u. 14.) május 29-én 10.30-kor kezdődő ünnepi istentiszteletre, melynek keretében hálát adunk Istennek Mesterházy Andrea és Mesterházy Balázs három éves indiai szolgálatáért. Az istentisztelet perselypénze az Evangélikus Külmisziói Egyesület céljait szolgálja.

Jonathan Edwards és a világvallások címmel prof. Gerald T. McDermott, az egyesült államokbeli Roanoke College tanára tart előadást a Károli Gáspár Református Egyetem Hermeneutika Tanszékének és a Protestáns Missziói Tanulmányi Intézetnek a rendezésében május 30-án 18 órakor a PMTI székhelyén (Kálvin tér 7. III. em.).

Megjelent az Evangélikus Iskola legfrissebb száma! Pedagógiai szakfolyóirat – megjelenik egy évben kétszer. Egy szám ára 380 Ft. Megrendelhető a Luther Kiadótól (1085 Budapest, Üllői út 24.).

SZÜLETÉS

„Áldom az Urat mindenkor, állandóan őt dicsérem számomra.” (Zsolt 34,2) Isten iránti hálával tudatjuk, hogy április 4-én megszületett első gyermekünk, Benjámin.
Szabó Ferenc és Szabóné Nyitrai Márta

A Kisdeák Evangélikus Óvoda evangélikus óvónót keres (rész munkaidőre), határozott időtartamra, augusztus 15-től. Érdeklődni lehet személyesen (Budapest V. ker., Deák tér 4. II. emelet) vagy telefonon: 1/483-2160.

Következő számunk tartalmából:

Júdás Alapítvány

Nem kapkodták el „házi feladatuk” elkészítését az április közepén Albertiben megrendezett IV. Evangélikus Médiaműhely résztvevői, akiktől – a konferencia egyik szervezőjeként – szerkesztőségünk azt kérte, hogy írjanak rövid kommentárt az alábbi hírgyűjtemények jelentéséhez:

„Júdás-ösztöndíjat alapított egy középiskola az Egyesült Államokban: aki feladja tolvaj, kábítószerező vagy fegyvert rejtgető diáktársát, pénzjutalmat kap.” (MTI)

A legsikerültebb jegyzeteket mához egy hétre közöljük.

Fizessen elő lapunkra!

HALÁLOZÁS

D. dr. Pröhle Károly nyugalmazott teológiai tanár életének 94. évében, május 10-én este nyolc óra után csendesen elhunyt. Május 31-én, kedden 14 órai kezdettel a kelenföldi evangélikus templomban (1114 Budapest, Bocskai út 10.) istentisztelet keretében veszünk tőle végső búcsút, és az urnáját az altemplomban helyezük el. Jézus mondta: „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbenem, ha meghal is, él...” (Jn 11,25) (Kérjük, hogy a virágra-koszorúra szánt összeget az istentiszteleten tegyék az e célra kihelyezett perselybe, vagy utalják át a 1171034-20441870 számú bankszámlára a Kelenföldi Evangélikus Templomépítő Alapítvány javára.)

APRÓHIRDETÉS

1945 előtti könyveket, könyvtárat vásárolnék. Tel.: 1/340-8016

Idős, mozgáskorlátozott hölgy mellé június-július hónapra Budapestre bentlakásos gondozót keresek. Érdeklődni egész nap az 1/335-0449-es telefonszámon lehet.

Templomok, templomtornyok, villámvédelmi rendszerek tatarozása, újak építése. Megkeresésre referencialistát küldünk. Bede László építőipari vállalkozó. 6000 Kecskemét, Győzelem u. 6. Tel.: 30/943-5089.

GOMBOS LAJOS

aranykoszorús hanggöngy mester
2162 Órbottyán,
Rákóczi út 119. Pf. 3.
Telefon: 06/28-360-175
Budapesti iroda:
XIII., Jász u. 60/B.
Telefon: 330-6394

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

A tanítványok megrettenve és csodálkozva így szóltak egymáshoz: „Hát ki ez, hogy a szeleknek és a víznek is parancsol, és azok engedelmeskednek neki?” Lk 8,25 (Zsolt 93,4; Jn 3,1–8/9–15; Róm 11,32/33–36; Zsolt 45) Az ember ma már sok mindent az ellenőrzése alatt tart, mégis van, ami előtt tehetetlenül áll, s félelemmel tölti el, ha saját korlátain túl felvillan az Úristen hatalma. Megrettenni, ha látja, hogy bár Isten az ura a természet erőinek, néha nem akadályozza meg a földrengés vagy a víz pusztítását. Az ember csodálkozik, megremeg, mert érzi, milyen hatalom színe előtt van. Mégis sokszor engedetlen, s nem hallgat Ura szavára. Vajon miért mond ellent oly gyakran a krisztusi szónak? Pedig tudja, hogy Krisztus a mindenség Urának erejével cselekszik... S miért van az, hogy míg a természet erői azonnal engedelmeskednek az Úrnak, addig a természet koronája folyton engedetlen?

Hétfő

Mária így énekelt: „Nagy dolgokat tett velem a Hatalmas, és szent az ő neve.” Lk 1,49 (Ézs 6,3; Jer 10,6–12; ApCsel 4,23–31) Valaki így panaszkodik munkatársára: „Ha eredményes a munkánk, mindig büszke magára, hogy milyen jól végezte a dolgát; de ha kudarcot vallunk, akkor szerinte csak én lehetek a hibás!” Én vajon meglátom-e életem örömteli eseményeiben Isten munkáját, vagy eredményeim kizárólag a saját kintartásomnak és ügyességemnek tulajdonítom? Észreveszem-e ajándékát és áldását a kisebb-nagyobb sikerekben, örömeimben? Feltör-e szívemből a köszönet szava, s felhangzik-e ajkamon a hálaének, hogy dicsőítse a menny és föld Urát?

Kedd

Nem éheznek és nem szomjaznak majd, nem bántja őket a nap heve, mert az terelgeti őket, aki könnyűen rajtuk, az vezeti őket forrásokhoz. Ézs 49,10 (Jn 4,14; Ézs 43,8–13; ApCsel 4,32–37) A kedves olvasó bizonyára nem szenved éhségtől, szomjúságtól – legalábbis fizikai értelemben nem. Ha mégis, akkor gyorsan keres valami harapnivalót, vagy enged egy pohár vizet. De mi van a lelki koplalással? Megtalálta-e már a szomjat oltó forrásvizet? Találkozott-e a jó pásttorral, aki felüdíti a lelket, és csendes vizekhez vezet? Ismeri-e hangját, érzi-e ölelését, tapasztalta-e kegyelmes szeretetét?

Szerda

Maga a békesség Ura adjon nektek mindig, minden körülmények között békességet. Az Úr legyen mindnyájatokkal! 2Thesz 3,16 (Zsolt 20,8; ApCsel 17,16/22–34; ApCsel 5,1–11) Sokszor tör fel belőlünk a sóhaj, amikor békéért fohászkodunk ebben a békétlen világban, pedig valójában félünk a nyugalomtól, a csendtől. Talán ezért vesszük körbe magunkat számtalan feladattal, és ezért merülünk bele az élet zajos forgatagába. Kritikusan figyeljük a másikat, s ezernyi okot találunk a háborgásra. Életkörülményeinket okoljuk a békétlenség, a rendezetlenség, a hangzavar miatt, mert félünk magunkba tekinteni. Pedig először a szívünkben kellene rendet tennünk; saját magunkkal kellene békét kötnünk, s ehhez a békesség Istene nyújthat segítséget.

Csütörtök

Emberfia, minden szavam, amelyet elmondok neked, fogadd szívedbe, és hallgasd figyelmesen! Ez 3,10 (Lk 14,33–35; Ef 4,1–7; ApCsel 5,12–16) Diákkoromban mindig könnyen memorizáltam a tananyagot, de a számonkérés után gyorsan el is felejtettem azt, ami nem érdekelt, mert csak felületesen, rövid időre jegyeztem meg. Ami azonban megragadt, azt mélyen a szívembe véstem, s azóta is gyakran felidézem. Vigyázat! Isten minden szava fontos, és mindnek életünket átformáló ereje van! Annak is, amelyik nem érdekel vagy porba sújt! Sőt éppen az az ige tudja igazán megújítani az életemet, amelyik keményen szembesít vétkeimmel...

Péntek

Nézzétek a liliumokat, miként növekednek: nem fáradoznak, nem is fonnak, de mondom nektek, hogy Salamon teljes dicsőségében sem öltözött úgy, mint ezek közül bármelyik. Lk 12,27 (Hós 14,6; Lk 23,44–49; ApCsel 5,17–33) Korunk elvárások tömkelegét zúdítja ránk. Hajszoljuk a sikert, az elismerést, az emberi dicsőséget. Vannak, akik kiemelkednek a többiek közül, míg mások belerokkannak ebbe a hajszába. Pedig mindez csak a mulandó világ része! Sok mindenért aggódunk, mert azt hisszük, ezek a legfontosabbak. Pedig mennyivel könnyebb lenne Isten gondviselésére bízunk magunkat és keresni az ő országát!

Szombat

Akkor kinyílnak a vakok szemei, és megnyílnak a süketek fülei. Ézs 35,5 (Lk 7,22; Jn 14,7–14; ApCsel 5,34–42) Igazán vak az, aki azt hiszi, hogy tökéletesen lát. Igazán süket az, aki úgy véli, hogy kifinomult a hallása. Hogyan gyógyíthatná meg az áldott orvos, Jézus Krisztus azt, aki tagadja betegségét?!

■ HULEJ ENIKŐ

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból május 22-től május 29-ig

VASÁRNAP

5.45 / tv2
Reggeli gondolatok (30')
9.25 / m2
Örömhír. Az evangélikus egyház műsora (26')
10.04 / Kossuth rádió
Evangélikus istentisztelet közvetítése Budapestről, a Lágymányosi Ökumenikus Központ kápolnájából. Igét hirdet Fabiny Tamás lelkész, egyetemi docens. (56')
12.05 / Duna Tv
Élő egyház (26')
15.00 / PAX
Vágyom én a mennybe fel
Egyházzenei műsor (83')
15.15 / Bartók rádió
Beszélgetések az egyházzeneről
Iskola és liturgikus zene, 1. rész (45')

CSÜTÖRTÖK

12.20 / Duna Tv
Édes mostoha
(magyar játékfilm, 1935) (82')
18.30 / Bartók rádió
Kulturhistóriák
Vitettek ítéltözlőkre
Az 1674. március 5-én a pozsonyi törvényszék elé idézett több száz protestáns prédikátort az uralkodó és a katolikus egyház iránti ellenséges szándék vádjával fogták perbe. Az évszázadok óta gályarabper néven ismert eset eredeti jegyzőkönyvét 1999-ben fordították magyarra. (30')
20.35 / PAX
Jubá! 2003. 2. rész (ZMC – 28')
21.04 / Petőfi rádió
Mindentudás Egyeteme. Súlyom László: Az Alkotmány őrei

HÉTFŐ

11.45 / Petőfi rádió
Szimbólumok hétről hétre
13.30 / Kossuth rádió
Egyházunk rádiós felőrájában aktuális riportok, hírek és missziói percek hangzanak el.
20.10 / Viasat 3
Ha eljön Joe Black
(amerikai dráma, 1998)
Bill Parrish (Anthony Hopkins) New York-i média mágánás hatvanötödik születésnapjára készül. Egy reggelen megérinti a halál szele, de ő az egészet egyszerű hallucinációnak tudja be. Halálfelelme azonban megtestesül, és Joe Black (Brad Pitt) képeben ellátogat otthonába. (181')
22.05 / Spektrum
Koncert az életért (59')

PÉNTEK

6.01 / Hallmark
Öten a mennyszágból
(amerikai dráma, 2004)
Amikor a magányos férfi életét veszti, egy ismeretlen helyen ébred, amely történetesen a mennyszágból... (131')
12.06 / Bartók rádió
Budapesti Bach-hét, 2004
A Weiner-Szász Kamaraszimfonikusok és a Lutheránia énekkar hangversenye (55')
12.20 / Duna Tv
Élő egyház (ism.) (26')
12.50 / Duna Tv
A vártemplom papja (57')
15.55 / PAX
Szárnyasoltások (15')
18.01 / Petőfi rádió
A lélek hangjai. Gospelek és spirituálék feketén-fehéren (59')

KEDD

13.10 / PAX
Kialtás a hegyek közül
(amerikai dráma, 1985)
Larry Sanders megígérte tízéves fiának, Calnak, hogy csodálatos kajaktúrára viszi az alaszakai vadonba. Életre szóló élmény ez, élvezni a természet szépségét és egymás társaságát. Am a férfi válságba jutott házassága miatt emészt magát, a remény azonban gyógyírt adhat a családi élet helyrehozására. (76')
16.45 / mtv
Maradj velünk. Találkozás Jézussal (10')
21.05 / Kossuth rádió
Mesélő krónikák
Osztozkodás Mátyás örökségén (30')

SZOMBAT

5.35 / mtv és m2
A Hajnali gondolatok mai adásában Bencéné Szabó Márta áhítatát hallhatjuk.
7.00 / Rádió C (FM 88,8)
Az evangélikus ébresztőműsor vendégei az Amaro Del együttes tagjai. A műsort Csapó Krisztián és Györe Balázs vezeti. (60')
8.06 / Kossuth rádió
Kopogtató
11.00 / Hallmark
A lélek dala
(amerikai filmdráma, 2004) (90')
12.05 / Duna Tv
Isten kezében
Iskola a csángóknak (26')
17.45 / PAX
„Fogadj el engem áldozatul” (16')

SZERDA

9.35 / PAX
Az anyaméh gyümölcse jutalom 1. rész (ZMC – 50')
12.20 / Duna Tv
Isten kezében (ism.) (26')
15.40 / Bartók rádió
Hitélet és történelem. A szentesi Péter Pál-polgárház (20')
20.00 / Duna Tv
Afrika királyi nője
(angol játékfilm, 1951)
A kelet-afrikai misszionárius-telepen dolgozó Rose-nak és a kalandor Charlie-nak nemcsak a krokodilokkal, zuhatakkal kell megküzdeniük, de önző, mégis szeretetre vágyó természetükkel is... (101')
20.45 / Spektrum
Jézus sírjának rejtélye (49')

VASÁRNAP

20.00 / Duna Tv
Bella Martha
A romantikus vígjátékban egy családi tragédia nyitja meg a boldogsághoz vezető, küzdelmekkel teli utat. (102')
12.10 / Duna Tv
Élő egyház. Vallási híradó (26')
19.30 / PAX
Két gyülekezet, egy templom
A farkasréti evangélikus-református templom építésének története (20')

Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt a Luther Kiadó sátránál
a II. református zenei fesztiválon
június 10. és 12. között a budapesti Ráday utcában.
Kiadványainkat kedvezményes áron árúsítjuk.

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. **Szerkesztőségi titkár:** Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztők:** Györi Virág vez. szerk. (virag.gyori@lutheran.hu), Dobsonyi Sándor (sador.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Huszár Mariann (marian.huszar@lutheran.hu). **Tervező-szerkesztő:** Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). **Főmunkatárs:** Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu)

Rovatvezetők: Bogdányi Gábor – EvÉlet OnLine (gabor.bogdanyi@lutheran.hu), Hafenschér Károly ifj. – Liturgikus sarok (hako@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio Oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu)

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK)
INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu)
1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 486-1229. **Felelős kiadó:** Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu)

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Matolcsy Miklós vezérigazgató
E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2132 Ft, fél évre 4264 Ft, egy évre 8528 Ft, szomszédos országba egy évre 2900 Ft (108 euró), egyéb külföldi országba egy évre 33 800 Ft (135 euró).

Csak a minden hónap 16-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzárta kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőség előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu címre várjuk.